31 Tartu
Politsei ülem
9 ekspl.

Postimees

Ilmub iga päew.

Toimetus ja peakontor Tartus, Jaani 11.

Toimetus ja kontor Tallinnas, Wene 1.

Telefonid Tartus: Tegewtoimetaja 2-86, siseriigi ja Tartu teadete toim. 1-86, kaugekõned 9-86, ärijuhatus 65, talituse üldtelefon 80, raamatukauplus 2-50.

Telefonid Tallinnas: Toimetus 30-81, kontor 16-11.

Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soowil.

Kuulutuste hinnad: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti, teksti sees 12 senti ja tekstis teksti kirjaga 15 senti mm weeru laiuses. Kohaotsimise kuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha waliku soowe täidetakse ainult wõimalust mööda.

Üksik number 5 senti.

„Postimehe" ja ta maksuliste lisade tellimishinnad:

Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 120 s., 6 kuud 725 s., 12 kuud 1400 senti.

Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., iga lisakuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 senti.

Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., iga lisakuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära wiies: 1 kuu 125 s., 2 k. — 250 s., 3 k. — 320 s., iga lisakuu 100 s., 6 kuud 600 s., 12 kuud 1200 senti.

Wälismaale — 4 krooni kuus. Poola, Leedu, Lätimaale — kodumaa hinnad.

„Maamees" 30 senti kuus. „Sädemed" 120 senti aastas, 60 senti poolesaastas, üksiknumber — 35 senti; ilmub 4 korda aastas. „Lasteleht" 10 s. k. „Terwis" 160 s. aastas, 80 s. poolesaastas, üksiknumber — 45 s.; ilmub 4 korda aastas. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 110 Reedel, 24. aprillil 1931. Tänaſt lehte 6 lehekülge 75. aastakäik.

Ootamata uputus Lõuna- ja Kesk-Eestis.

Weſi Tartu- ja Walgamaal lõhkunud kümmekond ſilda ja tammi. Hulk ſildu hädaohus. Tõrwas ja Walgas ſõidetakſe tänawatel paatidega. Jääummistuſt lõhutakſe lõhkeainetega. Pärnus järſk weetõus: neli laewa wee ja jää wõimuſes. Wiljandimaal raudteed hädaohus. Mägi libiſes.

Weehädaoht ſuureneb weelgi.

Kuna wahepeal jahedad ilmad ja külmad ööd lund häwitaſid aeglaſelt, oldi arwamiſel, et tänawu ſuurweeſt kergemalt üle ſaame. Kuid arwamine oli ekslik, ſeſt maal on lumi ſulamata ja wäikſemad jõed ning järwed alles jääkatte all. Paar wiimaſt ſooja päewa ſulataſid aga ſuurel määral lund ning jääd, mille tagajärjel kolmapäewal tekkiſid weeuputuſed ja jääummistuſed. Nagu allpool kogutud andmeteſt ſelgub, on kolmapäewane ja neljapäewane ſuurweſi teinud Tartu, Walga-, Wiljandi- ja Pärnumaal palju kahju. Kuid weehädaoht pole weel mööda. Wõrtsjärw ei ſuuda weel ümbruskonna jõgedeſt ja kraawideſt wett waſtu wõtta, ſeſt järwel on paks jääkord. Ka Peipſi on weel jääkatte all. Alles ſiis, kui mõlemad järwed jääwabad ja jõgedelt jää juba kadunud, wõib loota ſuurwee alanemiſt.

*

Emajõe weſi tõuſeb.

Tartu kohal on Emajõe weepind kolmapäewaſt kuni neljapäewa lõunani tõusnud 33 ſentimeetri wõrra, ſeega poole rohkem kui eelmiſtel päewadel. Weega koos woolab ka jäätükke.

„Salme" ei pääſe raudteeſilla alt läbi.

Tartu ja Jõeſuu wahel peab ühenduſt „Salme". Tartuſſe tagaſiſõidul ſelgus, et weſi on raudteeſilla juures niiwõrd tõusnud, et laew ſilla alt enam läbi ei pääſe. Tartuſt ſaadeti laewa juure mootorpaat, millega reiſijad Tartu toodi. Samuti wiiakſe reiſijad, kes Jõeſuu poole ſõita tahawad, mootorpaadiga ſilla alt läbi ja paigutatakſe laewale.

Aurulaew „Kungla" liikus päriwett...

Weewool oli purustanud Tartu ſadamas aurik „Kungla" köie. Teine köis oli ſeotud kaldale, kiwiposti külge. Weewool oli rõhunud laewa nii kõwasti, et kiwipoſt katkes ja laew hakkas ſadamaſt omapead päriwett Peipſi poole liikuma. Pärmiwabriku kohal märkas ööwaht ilma meeskonnata laewa ja teatas ſelleſt ſadamaſſe. Laew püüti kinni ja kinnitati kaldale.

Weſi ujula akendeni.

Linna ujula aknad on juba oſaliſelt wees. Kui Pedja jää liikuma hakkab, on karta ujulale hädaohtu.

Pedja jõgi wabaneb jääſt.

Suurem jääummistuſte tekitaja Tartu kohal on Pedja jõe jää. Nagu kohapealt teatatakſe, on oſa Pedja jääſt juba liikuma hakanud. Weſi on Pedjas tõusnud üle kallaste ja weewool on kaaſa wiinud hulk riigi ja eraiſikute pauladuſid ning palke.

Pedja jääd on Tartu kohale oodata neil päewil .

Rongid ei pääſe Muſtwee.

Muſtwee-Sonda kitſaroopaliſel raudteel Awinurme wallas Piilſi jaamaſt 2 km Muſtwee poole on Piilſi oja ſild kõrge weetõuſuga ära wiidud. Rongid enam Muſtwee ei pääſe, waid peatuwad Piilſi jaamas.

Uputus Ahja jõel.

Sillad ja tammid purunenud.

Kolmapäewaſe ſuure ſula tagajärjel tekkis uputus ka Ahja jõe piirkonnas. Suuremat weetõuſu märgati öõſel, mil Koorwere weski tamme tahu kogus jääd ja loppa ning ummistus tekkis. Weski tamm ei ſuutnud tugewale weerõhumiſele waſtu panna ja purunes .

Teine ummistus tekkis 8 km allpool Kiidjärwe weski juures. Weſi tõuſis ſiin kiireſti ja ujutas üle tammitaguſe maa-ala, tungides ka willawabrikuſſe ja majade keldriteſſe. Hommikul pöörati abiſaamiſe palwega ſadamate kapteni R. Watſeli poole, kes ühenduſſe astus tehniliſe kompanii ülemaga. Wiimane oli nõus ſapööre kohale ſaatma. Enne aga, kui wiimaſed wälja ſaid minna, tuli kohapealt teade, et kõige ſuurem hädaoht on mööda. Weſi on eneſele läbi ummistuſe tee leidnud ja uputuſe hädaoht enam ei ſuurene. Ka on aſunud kohalikud elanikud iſe tuuradega ummistuſe kõrwaldamiſele. Kuuldawaſti on ſaanud kannatada ka Kiidjärwe ſilla üksikud oſad. Sapöörid on walmis wälja ſõitma, kui kohapealt teade tuleb ſeiſukorra raskenemiſe kohta.

Arwatakſe, et Ahja jõel allpool Kiidjärwe aſuwad Walgeſoo ja Norgandi tammid on purunenud, ſeſt need olewat hulga nõrgemad kui Kiidjärwe tamm, mis oſalt betooniſt. Lähemad teated wiimaste tammide kohta aga puuduwad.

Sillad lõhutud, ühendus katkes.

Järſk lumeſulamine ja weewool algas kolmapäewal päraſt lõunat.. Silmapilkſelt oli näha ka weetõuſu nii põldudel, kraawides ja luhtadel.

Roela jõgi, mis ſeni olnud rahulik ja weeſeis normaalne, tõuſis järsku.. Weetõus oli nii ſuur ja kiireloomuline, et midagi ette ei ſaanud wõtta ſildade pääſtmiſeks.

Suurweſi wiis ära ühe Roela jõe ſilla ja liigutas teiſe paigaſt. Mõne minuti keſtel ei olnud ſillaſt enam jälgegi ja jõgi woolas. üle maantee. Igaſugune ühendus on katkenud.

Lewala ſild Narwa maanteel on ſuure wee tõttu niiwõrd rikutud ja tee ära uhutud, et liikumine ſulleti.. Roela aſunduſe Olewa ja Weia weskite tammid on ſuurwee tagajärjel rikutud,. oſa täitſa purustatud.

Weſi ähwardas Koogi ſilda.

Suurweſi tekitas kolmapäewal õige ſuure paiſu Koogi ſilla juures. Wäike ſilla awaus, mis omal ajal kruuſaga täidetud oli, ei ſuutnud enam weehulkaſid labi laſta, mispäraſt weſi kiireſti tõusma hakkas. Õhtupoolikul ujutas weſi üle juba Woldi-Puurmani 2. klaſſi maantee ning lõhkus umbes 100 m ulatuſes maantee ära. Läheduſes olewas Männikſaare weski kohal tõuſis hoonetes weſi juba meetri kõrguſeni. Kariloomad ſuudeti aga aegſaſti päästa. Weſi laastas täielikult ka ſamuti läheduſes olewa laualõikuſe platſi, wiies kaaſa kõik palgid, lauad, ſindlid ja rahnud. Lõpuks ei jäänud muud üle, kui astuti ühenduſſe maawalitſuſe inſ. Lenziuſega ja paluti luba 1928. a. täidetud ſilla awauſt rohkem awada. Sel ajal täideti 3-ſuualine ſilla awaus ja ſee töö läks maksma umbes 700 kr. 15 minutiga oli kõik täitekruus weewoolude poolt minema wiidud. Nagu kuuleme, tahab Männikſaar esineda kahjutaſu nõudmiſega, kuna ſilla awauſe täitmine uputuſe põhjustajaks oli.

Walgamaal.

Tõlliste raud-betoon ſild hädaohus.

Jõgi woolab üle ſilla.

Kolmapäewa õhtul tõuſis weſi Tõlliste raudbetoonſilla juures weelgi. Neljapäewa hommikuks oli ſild juba wee all ja weſi woolas üle maantee. Weekõrgus maantee kohal oli 6 jalga. Kuna neljapäewal Walgas peeti turgu, ſiis olid paljud põllupidajad turule ſõitmas. Kuid ſillaſt enam üle ei ſaadud. Jõeäärde kogus üle 30 hobuſe. Mõned julgemad tegid katſet weewooluſt läbi ſõita, kuid jattuſid hädaohtu ja teiſed pääſtſid ſõitjad jõkke wiimiſeſt. Põllumehed pöörasid tagaſi. Suurweſi on õõnestanud teed ja ähwardab ära wiia ſilda.

Õnnetuſe kohale ſõitſid maawalitſuſe inſener ja aſjatundjad töömeestega. Kui weſi ei alane ja teiſt teed üle ei jää, kaewatakſe maantee ſillaotſade kohalt läbi, et päästa ſilda. Weſi on wõrr. ſügiſeſe weega, mis oli ka haruldaſelt kõrge, praegu 6 m wõrra kõrgem. Jõeäärſed majad on wees. Loomi tuli lautadeſt päästa paatidel.

Weſi wiis Kutſika ja Wiira ſillad.

Suurweſi wiis ära Kutſika ſilla ja kandis ſelle wanadekodu alla. Samuti wiis weſi ära Jigaste ſilla Wõheru jõel ja Paju aſunduſes olewa Wiira ſilla. Liikumine ſeiſab täielikult. Need, kes linna tahawad ſõita, peawad kaſutama raudteed.

Roobe parwe juures kilomeetri pikkune ummistus.

Roobe parwe juures tekkis kolmapäewal õhtupoolel jääummistus. Ummistus kaswas minutitega ja peagu oli jõgi ühe kilomeetri ulatuſes ummistunud. Kohe alarmeeriti wallarahwas ummistuſt lõhkuma, mis ka ſuurte jõupingutustega korda läks. Parw on üleſõiduks mitmeks päewaks ſuletud.

Oſa Tõrwa linna wee all.

Kooli, Piima ja Wiljandi tänawad on wee all. Weſi tõuſeb weelgi. Tänawatel ſõidetakſe lootſikutega. Pealpool weskipaiſu on jää weel tulemata. Paiſu ääreni puudub weel paar ſentimeetrit. Kui weſi tõuſeb, ei pääſe jää enam ſilla alt läbi, waid peab jooksma üle ſilla. Ollakſe kartuſes ka Kiwi ja Kaſſi ſildade eeſt.

Lõhkeainetega tööl.

Õhne jõel, Alaweski ja Kulli alewiku kohal on ſuurweſi jõeſillad ära wiinud. Suurem jääummistus tekkis Matſi weski kohal. Jääummistuſt hakati lõhkuma lõhkeainetega. Ka Koorküla weski juures on tekkinud jääummistus. Kuid ſinna ei ole kohale muretſetud lõhkeainet ja ſellepäraſt on weski ja tammi eeſt tõſine kartus.

Walga Konnaojaſt ſai jõgi.

Eesti-Läti piiril olew 3 meetri laiune Konnaoja paiſus kolmappäewa õhtul jõeks ja kattis üle 30 meetriliſe maa-ala mõlemil pool kallaſt. Piir on wees ja ühtlaſi katkes ühendus kahe naaberriigi wahel. Lätipoolſel kaldal on uputus ſuurem. Seal ſõidetakſe lootſikutega. Samuti tuli lootſikutega hooneteſt päästa kariloomi. Kõneldakſe ühe lapſe uppumiſeſt Läti Walgas.

Ka Eesti-Walgas on weſi tänawa ära lõhkunud. Wee tänawal on üle 20 elamu wees. Ühenduſt peetakſe lootſikutega. Kuna inimeſed alul ei uskunud weetõuſu, jäid nad majadesſe, päraſt tuli neid ſealt päästa.

Walga elektrijaam hädaohus.

Suurweſi ähwardab ka Walga elektrijaama. 5 meest on ööd kui päewad jaamas ja pumpawad kogunenud wett wälja. Ollakſe arwamiſel, et ſuudetakſe jaama hoida ja Walgale walguſt muretſeda.

Suurwee hädaohu ajal kogunes määratu rahwamurd õnnetuskohtadele, ſeſt niiſuurt wett pole Walga wanemadki elanikud näinud.

Nagu Lätiſt kuuleme, oodatakſe ſeal weel ſuuremaid uputuſi, eriti piiriäärſetes kohtades, ſeſt Lätis on metſad ja orud palju paksema lumekorraga kaetud kui meil. Lumi on alles ſulamata.

Põllud muutuſid järwedeks.

Keeni ja Sangaste ümbruſes, kus ſuuremalt jaolt madalad maad, muutuſid põllud ja heinamaad järwedeks üle öö. Seni oli lumeminek waikne ja elanikud ei lootnud tänawu üldſe ſuurwett. Kuid eelmiſe terwe öö ja päewa wihmaſaju tõttu on wõtnud lumelagunemine kiire tempo. Paljudes kohtades tungib weſi keldriteſſe ja koobasteſſe ning rikub juurwilja ſeemet. Igatahes tõuſeb ſuurweſi weelgi ja niipea ei ole kahanemiſt loota. Põllumehed arwawad ,et tänawune põllutöö algus wenib pikale ja on hea kui ſaadakſe algada ſiis kui möödunud aaſtal juba töödega lõpul oldi.

Wiljandimaal.

Weſi ähwardab raudteed.

Kolmapäewal tekkis paljudes kohtades Wiljandimaal uputuſi ja ſuurwett, mis mitmel pool raudteele hädaohtlikuks tikkus ſaama. Ka maanteedel on ſildaſid ſuurweſi ära wiinud ning liikumiſe katkestanud.

Kesknädala õhtupoolikul kogunes Sinihalliku jaama ümbruſes raudtee tammi taha ſuur weepais. Warsti hakkas weſi umbes 300 m laiuſelt üle tammi jooksma. Raudteetamm oli tõſiſelt hädaohus, kuna kiirelt woolaw weſi ähwardas tammilt täiteliiwa ära uhta. Wiljandiſt oldi ſunnitud kiires korras abirongi kohale ſaatma. Rongiga kohale wiidud tööliſed ehitaſid umbes 400 m pikkuſe abitammi laudadeſt ja liiwakottideſt. Suurwett katſuti kõrwale juhtida ning kraawide kaudu Sinihalliku järwe laſta. See läks ka korda ja nii ſaadi raudteetamm päästa. Praegu on Sinihalliku jaama ümbrus hiiglaſuure järwe ilmega. Raudteeliin läheb nagu pael läbi weewälja. Ka ümbruskonna maanteed on ſuurwee all. Neljapäewal paistis weſi juba alanewat. Weſi on tõusnud kolmapäewal Sinihallikul üle 2 ſülla kõrgemale normaalſeiſuſt. Maanteedel ümbruskonnas on liikumine päris katkenud, ſeſt igal pool jookſeb ſuurweſi üle teede.

— **Ka Õiſus ähwardas** ſuurweſi raudtee tammi lõhkuda, mispäraſt abirongil tuli ka ſinna ſõita.

Kaarli wallas, Wiljandimaal on weſi wiinud ära Naistewalla ja Rimmu ſillad. Hädaohu kõrwaldamiſeks on koha peal mobiliſeeritud kaitſeliit, tuletõrje ja ümbruskonna elanikud.

Õiſus ja Sinialliku ümbruskonnas ei ole enam mitmekümne aasta jookſul ſarnaſt ſuurwett nähtud.

Mäelibiſemine kattis raudtee.

Kolmapäewa õhtupoolikul hakkas Halliste ja Abja jaamade wahel aſuw Kariste mägi libiſema. Mäe waſakpoolſelt küljelt libiſeſid alla ſuured mullahulgad ja matſid oma alla raudteeliini. Warsti päraſt ſeda kohalejõudnud postirong jäi mulla ſiſſe kinni, nii et oldi ſunnitud kutſuma kohale tööliſi, et rongi wälja kaewata ja teed mullaſt puhtaks teha. Umbes ¾-tunniliſe töötamiſe järele wõis rong uueſti liikuma pääſeda.

Kärewere, Järwa ja Wiljandi piiril oli ſamuti raudteeliin ſuurwee hädaohus. Teistes lähemates jaamades kui ka kohapeal kohalekutſutud tööliſed pidid umbes 400 m pikkuſelt raudtee tammi liiwakottidega kõrgendama. Nagu meie kaastööline kohapealt teatab, oli neljapäewa hommikul ſuurem hädaoht juba möödumas. Weſi alanes.

Wõiſikus tekkis Riiwoja ſilla juures jää-.. ummistus.

Weſi kerkis paiſu tagant üleſſe ja ujutas Põltſamaa-Wõiſiku ja Põltſamaa-Wiljandi postimaanteed. Wee all on ſamuti Wõiſiku wiinawabrik, kus kõik alumiſed ruumid wee all. Põltſamaa politſeikomiſſari korraldusel aſuti jääummiſtuſt lõhkeainetega purustama. Nii ſuudeti ähwardawat hädaohtu likwideerida.

Karula wallas on ſuurweſi ära wiinud Wareſe talu kohalt ühe ſilla. Nii on maanteel liikumine praegu katkestatud.

Nawiste ja Kõpu ümbruskond on mitme kilomeetri ulatuſes muutunud weewäljaks. Ümbruskonna taludes on uputuſe hädaoht õige ſuur. Paljudes kohtades on loomad wiidud pööningule. Kuna alumiſed ruumid on juba mitmel pool wee all.

Noa-aeg Minskis.

Minskiſt, 23. apr. Minskis on ſuur uputus. Jõgi ajab üle kallaste. Weſi tungib juba elukorteriteſſe. Elektrijaam on wees. Linn on ilma walgustuſeta ja joogiweeta. Suurem oſa wabrikuid ja tehaſeid ei tööta. Ajalehed ei ilmu. Ka leiwapagarite töökojad ähwardawad ſeiſma jääda.

Mõned ſillad on weeſt rikutud. Öõſel ewakueeriti elanikke uputuſe piirkonnaſt. Weetõus keſtab edaſi.

Pärnu jää ja wee wõimuſes.

Suur ummistus Pärnujõe ſuus, weſi 6 jalga 3 tolli tõusnud.

Neli laewa jäämägede poolt ära wiidud.

Pärnus hakkas kolmapäewal peale lõunat Pärnu jõel jää liikuma, tekitas tugewa ummistuſe, nii et neljapäewa hommikuks tõuſis weſi jões 6 jalga 3 tolli üle normaalſeiſu. Sauga jõeſuus oli talwekorteris neli purjelaewa ,need wiis jää eneſega kaaſa. Ühel laewal oli meeskond peal.

*

Pärnu jõel ja ſelle harudel püſis jää kuni wiimaste päewadeni. Teiſipäewal ſadas tubliſti wihma, mis paiguti wett ſiin-ſeal ſuurendas, kuid jää jõgedel püſis ikka weel kindlana. Kolmapäewal oli päikeſepaisteline ſoe ilm, ſee ſulatas endiſele weele palju lund lijaks, mida ſiin weel rohkeſti leida. Rohke jõkke walguwa wee ja ſooja ilma tõttu kolmapäewal enne lõunat Pärnu jõe ülemjookſul ja harudel

hakkas jää liikuma.

Peagi tekkiſid ſildade juures ummistuſed.

Esimene ſuurem ummistus tekkis Tori jõeſuu ſilla juures, kuid kohalikkude elanikkude poolt likwideeriti ſee ummistus peagi, ilma et jää oleks ſuutnud ſillale ſuuremat kahju teha.

Järgmine ummistus tekkis Tori põrgu juures jõekäänu kohal, kuid jääwalli taga tõuſew weſi hiljem murdis iſe paiſuſt läbi ja likwideeris ummistuſe.

Suurem ummistuſe hädaoht

tekkis Sindi raudteeſilla juures. Siia kuhjus jääd nõnda palju, et hiigla jääkuhjad tõuſid ſilla kõrguſeni ja oli karta, et jää roopad ſillalt kõrwaldab. Seda ſiiski ei juhtunud ja rongid ſaid õnnelikult ſillaſt üle.

Reiu jõel

(Pärnu jõe haru) hakkas jää liikuma ka umbes ſamal ajal kui Tori jõelgi. Mitmes kohas tekkis ummistuſi, kuid et jõel on kõrged kaldad, ei tunginud weſi jõeſängiſt wälja, küll aga mõjutas ſuure weetõuſu Uulu jões, mis madalamad kohad üleujutas.

Kolmapäewa lõuna ajal kella ½4 ajal hakkas

jää liikuma ka Pärnu linna all.

Kohe aſuti jõelt nahkſilda ära wõtma, et päästa ſeda häwimiſeſt. Kella ½5 jõuti ſilla kõrwaldamiſega lõpule. Kuid ſiiski tekkis ſilla kohalt kuni elektrijaamani ummistus. Hiljem oli ummistus juba ſadama muulideni. Öõſel ja neljapäewa hommikul tuli jääd alataſa juurde, mille tõttu jääkuhjad kõrgele paiſuſid ja hommikul kella 8 oli juba

weſi jões tõusnud 6 jalga 3 tolli üle normaalſeiſu.

Sadama kai äärtega on weſi taſa. Mere ääres on weſi oſa parki oma alla wõtnud.

Neli laewa jää wõimuſes.

Sauga jõeſuus oli talwekorteris neli kahemastiliſt purjekat. Need wiis jää muulide wahele. Ühel laewal on koguni meeskond peal. Laewade edaſiwiimine tuli nii kiireſti, et ei ſaadud mingit katſet teha neid tagaſi hoida. Ühel tühjal laewal on jää teiſe purjemasti purustanud. Laewad on kaugel muulide wahel jääwäljade keskel ja kuidas neid päästa ſaab, on teadmata, kuna nendele ligi pääſeda on wõimatu.

Sauga mõiſa all olewa nahkſilla on jää eneſega kaaſa toonud.

Pioneerid abi andmas.

Kolmapäewa õhtul jõudſid Pärnu pioneerpataljoniſt 14 ſõdurit ühe ohwitſeri juhatuſel, et ſiin aſuda lõhkeainetega jäämägede purustamiſele. Selliſt ſuurt jääkuhjumiſt ja ummistuſte tekkimiſt ei ole Pärnus enam hulgal ajal nähtud. Mere jää on weel kõwa ja jõe jääkuhjad lähewad harilikult mere jää alla, kuid tänawu ſündis jää kuhjumine erakordſelt kiireſti ja läheb wiſt kaua aega enne, kui jääkuhjad merde kaowad.

Täiendawalt kuuleme:

Jääummistus ſuudeti lahti murda. Sellega hakkas ka weſi alanema, kuigi mitte weel palju. Neli laewa on ſadama muulide juures jää preſſis hädaohus. Kahte, neiſt üks kolmemastiline, ſuudeti wedurlaewa „Wilmaga" päästa. Loodetawaſti läheb korda päästa ka kolmandat laewa, kuid üks on juba nii kaldale ſurutud, et ta ſinna peabki jääma. Kaks laewa on raskelt kannatanud. Ühel on ots purustatud ja teiſel on maſt murtud.

Inimohwrid.

Sauga jõel on weewooluſt ära kantud Linnuküla ja Are-Tori teel aſuwad ſillad.

Talli ja Pati walla piirel jookſwaſt Poolaſojaſt jääd mööda üleſõidul leidis uppumiſſurma kohalik elanik Mart Mäger ühes hobuſega. Mehe laip leiti 80 meetrit allpool uppumiskohta, kuna hobune tõmmati wälja õnnetuskohalt.

Läti uputuſe wõimuſes.

Kataſtroofiline ſeiſukord Miitawis ja Latgalis.

Riiaſt, 23. aprillil. Uputus Lätis ſuureneb kohutawalt. Miitawi on juba weega piiratud ja linna madalamad kohad wee all, kuid weetõus jatkub. Kataſtroofiliſe iſeloomu on uputus Latgalis omandanud: majad on akendeni wees. Weſi kannab ära küüne, ſaunikute hurtſikuid, aedu, puid, palke jne. Jää purustas hulk ſildu ja kaldaäärſeid puid. Latgali elanikud ei mäleta nii ſuurt uputuſt. Dole ſaare juures, Riia lähedal, tekkis jääummistus, mis üle 8 kilomeetri pikk.

Kevade
hooajaks
Inglise, Prantsuse ja kodumaa vabrikutest
moodsaid
ülikonna-, palitu- ja mantliriideid
soovitame suures valikus võistlemata hinnaga.
Riidekaubaladu
Tschernov, Luksep & Ko.
Tartus, Kaubahoov nr. 6/7.

Walitſus tööl.

Praegune walitſus aſtus riigiasjade juhtimiſele mitte ainult majandusliſelt raſkel ajajärgul, waid ka hoopis iſeſugustes tingimustes. O. Strandman oli laſknud asjad nii kaugele areneda, et tema lahkumine langes ajale, mis kõige wähem kohane kriiſiks. Iga walitſus mujal maailmas ſaab ſelleſt aru, et ei ſaa eneſele otſida tuge wiiwituſeſt. Tööerakonna liider aſus teiſtſuguſel ſeiſukohal. Muidugi ei pääſtnud ſee teda wajuwalt laewalt, küll aga ſundis ſee asjaolu uut walitſuſt, muu päranduſe likwideerimiſe kõrwal, eneſe peale wõtma ka Strandman-Zimmermanni kabineti poolt koostatud ja riigikogule eſitatud eelarwe kawa lahendamiſe.

Kes riigi büdſhetile ſeab üles ſuuremaid nõudmiſi kui paljas arwude rittaſeadmine, kes ſelles on harjunud nägema teatawate majandusliste põhimõtete kehastamiſt, ſee alles ſaab aru raskuſeſt, mille ette ſattus wabariigi walitſus. Põhimõttelikud kaalutluſed ja rasked kahtluſed, millega ſelle päranduſe juure aſuti, pidid ſeekord taganema eelarwe ſeaduſe tehniliste ja puhtpraktiliste nõuete ees. 1. aprilliks, milliſeks ajaks eelarwe-ſeadus peab olema wastuwõetud, jäi waewalt poolteiſt kuud. Et ſelle lühikeſe aja jooksul pole wõimalik riigi eelarwet põhjalikult ümbertöötada, oli ſelge. Wõis ainult teha ükſikuid paranduſi, täienduſi ja muudatuſi, et kaheſt halbuſeſt walida wähemat. Seda walitſus tegigi. Ja tagantjärele waadates wõib öelda, et ta on püüdnud anda ſelleſt, mis üldſe wõimalik oli.

Kriipſutame neid asjaolusid alla ſelleks, et näidata, misſugustes tingimustes walitſuſel eſimeſe paari kuu jooksul on tulnud tegutſeda. Need, tema tahteſt mitteolenewad asjaolud, ei wõimaldanud ka walitſuſel anduda oma programmi, oma põhimõtete teostamiſele, nii nagu ſeda taheti. Majanduspolitiliſedki põhiküſimuſed, olgugi, et nad põlewamad kui kunagi enne, wõiſid kaalumiſele tulla ainult üldjoontes, niiwõrd, kuiwõrd ſeda wõimaldaſid inimlikud jõud ja tehniliſe aparaadi pingutuſed üldiſes eelarwe-palawikus. Majandusliſe tegewuskawa lähem kaalumine, ükſikküſimustesſe ſüwenemine ja ſeiſukohtade wõtmine neis ning nende läbiwiimiſeks tarwismineewate ſammude kindlaksmääramine — kõik ſee hiigla töö pidi jääma tulewaste kuude ülesandeks.

Nüüd, kus eelarwe wastu wõetud, wõib walitſus ka tõſiſelt ſelle juure aſuda. See on õieti walitſuſe majanduspolitiliſe tegewuſe tõeliſeks alguſeks. Ja meie näeme, et raske ülesande juure aſutakſe kõige tõſiduſe ja energiaga.

Et majandusminiſteeriumile ſelles töös tähtis oſa langeb, on aruſaadaw. Ja nagu ſelle miniſteeriumi juhataja M. Pung hiljuti tähendas, töötab ta praegu kawa kallal, milles meie majanduſe lähemad ülesanded ja lahendusiwiiſid juba konkreetſemat äratähendamiſt leiawad. Misſuguſe kuju wõtawad majandusminiſtri ettepanekud, ſelleſt on muidugi weel warajane kõnelda, kuid arweſſe wõttes miniſtri ſeniſeid tõekspidamiſi ja ſeletuſi, tahame loota, et nad kannawad igakülgſe läbikaalumiſe pitſerit ja et nende lähtekohaks on meie olude ja wõimaluste kaine hindamine. See ainult kergendab ettepanekute arutamiſt walitſuſes, kui ka riigikogus, ja mis peaaſi — läbiwiimiſt tegelikus elus. On terwe rida probleeme, mis wajawad hädaſti lahenduſt: wäliskaubandus, rahaaſutuste wõrk, kodumaa põllumajanduſe ja tööstuſe arenguga ſeotud probleemid, eriti põllumajanduſe wõlakoormatuſe raske küſimus. Suurem oſa neiſt on aga ſarnaſeid, mille lahendamiſe juure ſaadakſe jõuda alles kawakindla töö järele, ſeſt nende juured peituwad ſügawamal ajutiste abinõude ulatuſeſt. Ei ole rõiakeppi, mis kõrwaldaks üle öö kõik majanduslikud raskuſed, eriti ſiis, kui oſa neiſt oleneb ſuureſt ilmamajanduſe kriiſiſt. Küll aga jõuame neiſt wälja ſeda warem, mida warem hakkame töötama kawakindlalt, teadlikult ja püſiwalt wäljapääſu ſihis. Eelmiſe walitſuſe ſuur wiga majanduspolitika alal juſt ſelles ſeiſiski, et ta kogu aeg lahenduſe kurſiſt eemale tüüris. Peame ſiinkohal weel kord toonitama ſeda, millele juba kord waremalt oleme tähelepanu juhtinud, nimelt, et kulub ära teataw aeg enne kui meie majanduslaewuke õige kurſi joonele tagaſi tuleb. Kuid elu nõuab oma oſa ja iga küſimus ei ſaa ootama jääda homſet päewa, mil walmib terwiku pilt. Siin tuleb tähendada õnnelikke ſeiſukohawõtmiſi mitmel alal. Muuſeas kriipſutame ſiinkohal alla eriti wälisminiſteeriumi oſaliſt ümberkorralduſe kawa ſelleks, et tema aparaati rohkem kui ſeni Eeſti majandusliste huwide teenistusſe rakendada. Kui meie wälisminiſtrid ei ole ſuutnud täita kõiki nende peale pandud lootuſi wäliskaubanduſe arendamiſel, eriti wälisturgude awastamiſel Eeſti ſaaduſtele, ſiis ei peitu wiga niiwõrd hea tahte puuduſes, kui juſt organiſatoriliſes küljes, ſelles, et meil puudus keskkoht, kes oleks küllaldaſe asjatundm. wõinud koondada ja juhtida wäliſeſituste püüdeid ükſikutel aladel. Sellele puuduſele tähelepanu juhtimine on wälisminiſter J. Tõniſſoni üks eſimeſi teeneteſt, ſeda enam, et tema poolt eſitatud ettepanekud, mille peatſet wastuwõtmiſt meie arwates kõik erakonnad peakſid kiirendama, uute kuludega ſeotud ei ole.

Walitſus on tööl. Aruſaamiſt ja õiget hindamiſt ei keela temale ſelle eeſt keegi.

EESTI VABARIIK
25 SENTI
1928
Selle raha eest saab kõrgeväärtuslisist paberossest ainult
MILAANO 25 tükki senti.

„Weronika" ſeep on kõige parem!!

Lendamine odawamaks.

Tooresõli benſiini aſemel — pöördeline uuendus.

Berliiniſt, 23. apr. (Trj.) Junkerſi tehaſed demonſtreeriſid Tempelhofi lennuwäljal uut leiutiſt lennuasjanduſe alal, mis ähwardab omandada pöördeliſt tähtſuſt. Nimelt on Junkerſi tehaſed ehitanud eriti tooresõliga töötawa mootoriga lennuki. Eſimene ſelleſarnane kannab „Jumpo 4" nime. Proowilennud õnnestuſid haruldaſelt. Lennuk wõib peale wõtta ſama palju tooresõli kui on ta omakaal ja tema tegewusraadius on wanatüübilisteſt lennukiteſt 47 protſ. ſuurem. Kütteainete kulud wähenewad tooresõli tarwitamiſel 65 protſ. wõrra ja tulehädaoht õnnetuste korral on ſedawõrd wähene, et tunduwat kokkuhoidu on wõimalik ſaawutada ka kindlustusſummade alal.

Uut lennukit tutwustas prof. Junkers iſiklikult. Proowilendu waataſid pealt lennuasjanduſe eriteadlaſed. Junkerſi tehaſed tahawad aſuda uut tüüpi lennukite ehitamiſele ſuuremas ulatuſes.

Leedu walitſew erakond laguneb.

Kaunaſeſt, 23. aprillil. Lagunemine tautininkide — walitſewa erakonna peres jatkub. Otſekohe päraſt Leedu iſeſeiswuſe wäljakuulutamiſt aſutati Leedu uueſtſünni liit, kelle ümber koonduſid peamiſelt wanad rahwategelaſed, kes wõidelnud Leedu iſeſeiswuſe eeſt. Liidu etteotſa aſus wana kindral Bulcta. Uueſtſünni liit oli erapooletu, kuid rahwuslik organiſatſioon ja töötas kontaktis tautininkidega erakonnaga. Uueſtſünni liidu wiimaſel koosolekul tekkis wastasrind tautininkide wastu. Päraſt waidluſi otſuſtati katkestada wahekord tautininkidega ja kutſuda ära oma eſindajad keskkomiteeſt.

Põllutööminiſtri Alekſa

poolt juhitud Ukininku Wienyba (põllumeeste liit) lahkumiſe põhjuſi tautininkide erakonnaſt juurdleb iſiklikult preſident. Põllutööminiſtrile tehti ettepanek: ajawiitmata ſelgitada oma wahekorda tautininkide erakonnaga. Kui ſee ei ſünni, ſiis peab miniſter tegema järelduſed, ſ. t. peab lahkuma ametiſt.

Läti ſakslaste järelandmatus.

Mahra kiriku päraſt tuleb ſiiski rahwahääletus.

Riiaſt, 23. aprillil. Päraſt ſinodi koosolekuid jäi mulje, et Mahra kiriku tüliasjades ſaawutati ſakslastega kokkulepe ja ukſe taha jäetud garniſoni kogudus aſub kolmanda peremehena Mahra kiriku walitſemiſeſt oſa wõtma. Iſegi mõned ſakslaste eſitajad kinnitaſid hiljem, et neil ei ole midagi ſelle wastu, kui garniſoni kogudus ſaab kirikuſt omale $^1/_3$. Soffa koguduſe wiimaſel koosolekul anti Mahra kiriku küſimuſele jälle endine tüli iſeloom, ſ. t. ſakslaſed ei anna järele. Edumeelſe liidu eſitaja adw. Holzmanis ſeletab ſel puhul, et ſakslaste järelandmatuſe tõttu tuleb nüüd tõſiſelt rahwahääletuſega arwestada ja ſelle teostamiſele aſuda.

Värsked
kirjutusmasina lindid ja sõepaber
„Postimehe" raamatukauplus
Tartus, Suurturg nr. 16.

Üliõpilaskonna uus eduſtus aſus tööle.

Ühemeelne koostöö kõikide rühmituſte wahel.

Kolmapäewa õhtul oli üliõpilaskonna 10. eduſtuſe awakoosolek ja uue üliõpilaskonna juhatuſe ning toimkondade walimiſed. Koosolekut juhatas endine üliõpilaskonna eſimees H. Paalman. Ta andis ühtlaſi uuele eduſtuſele üle eelkäija õnneſoowid ja lootuſe, et uue eduſtuſe töö kulgeks ſamuti ühtlaſes waimus, kui 9. eduſtuſegi, märkides ära, et terwelt kolmandik uue eduſtuſe liikmeid on olnud endiſe eduſtuſe liikmed.

Selle järele algaſid

walimiſed, mis mööduſid haruldaſe üksmeelſuſega.

Koos oli eduſtuſe liikmeid 28, nii puuduſid ainult kaks.

Eſimehe kohale ſeatakſe Hugo Paalman (korp!). Hääletuſe tulemuſeks — 26 poolt ja 2 erapooletut, ſellega walitud eſimeheks.

Üksmeelſelt walitakſe üliõpilaskonna abieſimeheks Ilmar Tõniſſon (ſeltſ.), ſekretäriks A. Laaſi (ſeltſ.), eſimeſeks ſekretäri abiks W. Pärtelpoeg (korp!), teiſeks abiks Gerberſon (org-matu), laekuriks Taſſo (ſeltſ.) ja abilaekuriks Elmanowitſch (wäikerahw.).

Toimkonna juhatajate ja liikmete walimine ſünnib lahtiſel hääletuſel, kuid ſamuti üksmeelſelt kui juhatuski.

Wälistoimkonna juhatajaks ſaab A. Peri (naiskorp.) — liikmeteks Kõll (korp.), Seerwald (wähemusrah.) ja wäljaſtpoolt eduſtuſt Püüs ja Paliſoo (mõlemad ſeltſ.).

„Üliõpilaslehe" peatoimetajaks walitakſe E. Weidenbaum (korp.), toimetuſe liikmeteks Ots (ſeltſ. end.), Lugus (naiskorp.).

Lugemislaua toimkonna juhatajaks walitakſe Kuremaa (ſeltſ.), liikmeteks: Sild (korp.) ja Drewing (wähemusrah.).

Majandustoimkonda: Marmor (ſeltſ. end.), Paabo (korp.), Klemm (wähemusrah.). Uude — Kehaliſe kaswatuſe toimkonda walitakſe juhatajana Tikenberg (korp.), liikmeteks Taſſo (ſeltſ.), Kangro (naiskorp.).

Üliõpilaskonna üldtoimkonna liikmete arwu otſuſtatakſe kõige pealt kõigi ſuuremate rühmituſte eſitajate kaaſatõmbamiſeks ſuurendada 7 peale. Walimiſtel ſaawad liikmeteks: Rebane (ſeltſ.), Sarw (ſeltſ.), Leesment (korp.), Lugus (naiskorp.), Paſternak (wähemusrah.) ja Mühlhauſen. Toimkonna juhatajaks on üliõpilaskonna eſimees.

Rewiſjoni toimkonda ſaawad Waſſiljew (wähemusrah.), Kornel (maak. kogud) ja Mühlhauſen (organiſeerimatu).

Nii on walimiſte tulemuſel kohti toimkondades ja juhatuſes — ſeltſidel 11 (2 wäljaſpool eduſt.), korporatſioonidel 8, wähemusrahwuſtel, naiskorporatſioonidel 4, organiſeerimatutel 3 ja maakondlistel kogudel 1.

Akadeemiliſe kohtu üliõpilaskonna eſitajateks walitakſe J. Rebane (ſeltſ.) ja Tikenberg (korp. end.). Samuti pikendatakſe kirjastustoimkonna wolitusi, kuni toimkond edaspidi kujundatakſe ka alaliſeks toimkonnaks. Walimiſed lõppeſid kl. 23,30.

Peale 10-minutiliſe waheaja peeti

uus koosolek,

kus kinnitati walimiskoosoleku protokoll, milleſt ärakiri tuleb eſitada ülikooli walitſuſele. Üliõpilaskonna juhatuſe kinnitamine peaks aſet leidma ülikooli walitſuſes juba eeloleval reedel, mille järele nädala jooksul ametid üle antakſe uutele. Muuhulgas on juhatuſes alale jäänud endiſeid eduſtuſe liikmeid täpſalt kolmandik ühes hääleõiguslikkude juhatuſe liikmetega wõttes.

Üliõpilaskonna 10. eduſtuſe eſimeſed koosolekud lõppeſid nii täieliku üksmeele tähe all kl. 23,57.

Eelolewal reedel on weel endiſe juhatuſe koosolek, mille järele aſub eelarwe ja tegewuskawa koostamiſele juba walitud juhatus. Üliõpilaskonna 1932./33. a. eelarwe tuleb eſitada ülikoolile juba 1. maiks.

Wallawanemalt rööwiti 4000 kr. raha, hobune ja regi.

Haljalaſt, 23. aprillil. Ööl wastu neljapäewa tungiſid kaks tundmata meeſt Haljala walla piirides Tatruſe mäe juures kallale Warangu wallawanem J. Kinnile, lõid wiimaſe uimaſeks ja rööwiſid temalt hobuſe, ree rakenduſe ja 4000 kr. raha. Riiſuja on rööwitud hobuſega peale ſelle ära ſõitnud. Juhtumiſeſt teatati Rakwere kriminaal-politſeile, kuſt ametnikud kohale ſõitſid rööwijaid jälgima.

*

Warangu wallawanem J. Kinn ſõitis kolmapäewa õhtul Rakwereſt wälja. Tal oli kaaſas umbes 400.000 ſenti oma kui ka walla raha. Haljalaſſe jõudnud, kohtas ta Warangu-Arunda teel kahte noormeeſt, kes küſiſid temalt teed. Halwa tee päraſt tuli Kinn reelt maha, kõndis hobuſe kõrwal ja juhatas noormeestele teed. Need ſeletaſid, et nad tahawad mereranda minna. Äkki hüpanud üks noormeesteſt wallawanema kallale ja löönud temale ruſikahoobi lõua alla. Wallawanem langes ſelle peale maha, kuna mõlemad noormehed rööwitud hobuſega edaſi ſõitſid.

Toibudes läks wallawanem lähemasſe tallu, kuſt teatas asjaſt kohalikule konstaablile, kes rööwimiſeſt edaſi teatas Rakwere kriminaal-politſeile.

Tallinna haigekaſſa oſtab maja.

Tallinna ühiſel haigekaſſal on kawatſus oſta maja. Majaoſtmiſe tarwidus on tekkinud ſelleſt, et koguda tähtſamaid haigekaſſa aſutuſi ühtekokku. Praegu on haigekaſſa kantſelei, apteek, röngeni kabinett, hambaarstimiſe kabinett jne. igaüks iſe kohas. Nende aſutuste üüriks kulub juba iſegi ligi 100.000 ſenti kuus. Kõne all on olnud ka oma haigemaja aſutamiſe küſimus. See oleks wõimalik kui haigekaſſal oleks oma maja, kuhu mahuks kõik tähtſamad haigekaſſa aſutuſed.

Majaoſtmiſe eeltööde tegijaks moodustati komiſjon. Küſimuſe all on olnud mitu maja. Kord waadati Narwa maanteel aſuwat endiſt Beljajewa gümnaaſiumi maja. See oleks olnud haigemajale üsna ſobiw, kuid ſelle maja oſtſid ära grupp Eeſti arste, kes kawatſewad ſinna awada erahaigemaja.

Waatluſe all on olnud Mälbergi majad Toompuiesteel ja Citroni majad Tõnismäel. Wiimaſe maja eeſt nõutakſe 25 miljonit.

Maikuus tuleb haigekaſſa üldkoosolek kokku, ſiis tuleb arutuſele ka majaoſtmiſe küſimus.

Rukkioraſed rahuldawad.

Wiimaſed ſoojad ilmad ja wihmaſajud on ſuurema oſa põlde lumekatteſt wabastanud. Need oraſepõllud, mis ſeni olid lume all, on häſti hoidunud ja haljendawad. Põllumeestel on hirm öökülmade eeſt.

Teadmiseks kõigile!

1.000.000 senti maksame
iga E. Olümpia komitee loteriipileti omanikule, kui loterii loosimist 29. aprillil 1931. a. ei peeta.
Tähed müügil veel 3 päeva.

Põgenemine Kremlist.

Sven Adeloni romaan.

Tõlkinud M. P. 13

„Ärge kõnelge enam ſelleſt," ütles ta heaſüdamliſelt. „Täna õhtuks oleme oma tööga walmis. Astuge ſisſe, laſeme teid teie maja ukſe ees maha."

Sekretär wiiwitas ſilmapilgu, kuid nüüd kummarduſin mina ruttu ettepoole, tõmbaſin ta kindla haardega wankrisſe ſisſe ja lõin ukſe kinni. Wanker hakkas uuesti liikuma. Minu keha aga läbistas rõõmuwärin.

Mõtleſin, et kui ſekretär oleks tulnud hiljem kakski minutit, oleks ta kohe läinud oma tuppa. Seal ta oleks leidnud kinniſeotud ſalapolitſeiniku, ja et mitte äratada kahtluſt, ta oleks ta pidanud wabastama ja lööma lärmi. Nüüd aga ſalapolitſeinik oli jäetud ükſi enda hoole. Tundſin üsna ſelgesti, et ſekretär esmajoones oli arg. Ta oli lihtſalt oma töötoaſt joosnud ära, kuna ta ei julgenud aidata ei mind ega minu järgijaid. Ainult üht ma kartſin: et ta meid oma ärewuſes wõiks wabatahtlikult anda ära. Wõtſin ſellepäraſt ſõna ja jutustaſin talle weel kord oma loo, kuid tegin ſeda ſeekord, lähtudes tſheka ſeiſukohalt.

Sekretär jälgis minu jutustuſt nii kohtlaſe imestuſega, et ma ei ſaanud alla ſuruda kerget naeratuſt.

„Teie nähtawasti ei tunne mind ära," ütleſin, „ma ometi külastaſin teid teie töötoas. Minu nimi on Moiſe Sobelſohn. Olen tſheka teenistuſes."

Samal hetkel ſekretäri ſilmis hakkas koitma taipamiſe ja — uskuſin peaaegu imestuſe ähm. Alles nüüd ta ſai aru, milliſt oſa etendan.

Juba peatuski wanker järſu nakſakuga. Olime Kremli wäljakäigul, kus pidid järele waadatama meie passid. Pääſime ſeekord läbi ilma raskusteta ja mõni minut hiljem ſõitſime mööda pargiäärt tſheka ette. Tänaſin komisſari tema lahkuſe eeſt, noogutaſin ſõbralikult ſekretärile, lahkuſin wankriſt, mis ſõitis otſekohe edaſi, ja astuſin mööda pimedaid kõrwaltänawaid jala edaſi.

12

Marusja

Tuul oli waibunud, kuid oli hakanud uuesti ſadama lund, ja helwed langeſid nüüd taſa ja pikkamiſi.

Olin teinud oma plaani walmis juba warem. Kõigepealt ma pidin midagi teada ſaama Wera ſaatuſeſt. Kuid koju, oma endiſesſe korterisſe, ma ei wõinud minna. See tähendaks tſheka inimestele otſe ſülle joosta. Ja kui katſuksin ſõita Sorinskojesſe oma ema juure, ſiis mind peataks küll juba jaamas.

Kuid Weraſt teadeteſaamiſeks oli weel kolmas wõimalus. Marusja pidi oma õe Tatjana kaudu Wera ſaatuſeſt midagi teadma.

Hüüdſin möödaſõitwa üüriſaani, ja kahekümne minuti päraſt wäljuſin ſelleſt agulis, wähe maad Marusja majakeſeſt.

Taſuſin woorimehele ja mäletan weel üsna ſelgesti ſeda tahtmatut wastikuſetunnet, mil ma esmakordſelt puudutaſin tſheka ſalapolitſeinikult ärawõetud kirjatasku ſiſu. Alles, kui ſaan oli ſõitnud minema, astuſin edaſi ja peatuſin warsti päraſt ſeda terawakelbaſe, kahekordſe aiamaja ette.

Marusja mehe nimi oli Dimitri Barõſchko. Ta oli ühe taluniku poeg ja pärit Wera iſa mõiſa naabruſes olewaſt külaſt. Teie mäletate muidugi, et Marusja ja Tatjana olid pärit üheſt ja ſamaſt kohaſt. Barõſchko algas Moskwas ametikuna äri, mis müütas woorimeestele õlgi. Uſun, poiſil oli hääd eelduſi. Wõibolla ta oleks mõne aasta päraſt ſaanud ſamaſuguſe äri omanikuks. Kuid tuli riigipööre ja andis inimestele omamoodi uuſi ja kiiremaid wõimaluſi. Ärge mõistke mind walesti. Rewolutſioon tahab uuesti üles ehitada, alates wundamendiſt, ja wajab tugewaid aluspalke. Kõigepealt ta awab oma wäljawaated üsna wäheſele inimeste arwule, kes wõtawad enda kätte juhtimiſe. Kuid nende eſimeste, julgete teerajajate jälgedes kubiſeb parw wäikeſi, kawalaid, pealekippuwaid tõuſikuid.

Kuis kõige ſellega olekſi, — Barõſchko igatahes oli üks neid, kes kiiresti olid üle läinud enamlaste ridadesſe, — päraſt ſeda kui nad olid jõudnud weendumuſele, et riigipööre on ka tõepooleſt õnnestunud. Nüüd ta oli Nõukogudes rakukeſe liige ja tõuſew Nõukogude täht nii umbes kolmandat wõi neljandat liiki.

Teadſin, et ta ainus nõrkus oli Marusja, ja aimaſin, kui armukade ta oli mulle ja et ta minule naha kallale kippumiſeks ära kaſutaks iga juhu. Ma ei läinud ſellepäraſt aiawärawaſt otſekohe majaukſe juure, waid hiiliſin puiewaheliſt kõrwalteed ühe akna alla. Eesriideid ei olnud tõmmatud ette, ja ma wõiſin lahedasti waadata ſisſe. See oli elutuba. Ühe laua juures istus Marusja ja õmbles. Ta oli ükſi. Koputaſin taſa aknale. Marusja wõpatus ja pööris pead. Koputaſin weel kord ja tugewamini kui warem.

Marusja tõuſis püsti ja astus akna juure. Kui ta toa walguſekumas ſilmas minu nägu, karjatas ta kergesti. Siis ta andis mulle märku, et läheksin maja ukſe juure.

„Jumal tänatud," ſoſistas ta, aidates mul kaſukat maha, „kuidas pääſid tulema?"

„Põgeneſin tſhekaſt," wastaſin, „kas ſa tead, kus on minu naine?"

Marusja raputas pead.

„Kindlasti ma ei wõi öelda," wastas ta, „kuid tule ſisſe; minu mees tuleb koju waremalt tunni aja päraſt. Tule waid, tahan ſulle jutustada, mis ma tean."

Toas Marusja tõmbas eesriided ette ja ſundis mind minu kärſituſeſt hoolimata wõtma istet.

Sellepeale ta jutustas mulle, mis ta oli kuulnud. Marusja oli minu ſaatuſeſt teada ſaanud kohe minu arreteerimiſe päewal. Nagu teate, wõeti mind kinni 17. oktoobril. Sõnumi tõi talle kõigepealt ta õde Tatjana. See oli jutustanud järgmiſt.

177., enne kella ühtteiſt hommikul, oli ta majaſt lahkudes Weraga wahetanud mõned põguſad ſõnad. See oli kindlasti wiimane kord, mil ta nägi minu naiſt.

Tatjana oli ſiis komisſaril õiendanud mitmeſuguſeid asju ja olnud hiljem päewal Marusja juures. Alles enne kella wiit tulnud ta koju. Maja olnud tſheka nuhke täis. Talle öeldi, et mina olen arreteeritud, ja kuulati ta üle. Ülekuulamine ei annud mingeid tulemuſi, nii et Tatjanat ei arreteeritud ega tülitatud ka teiſiti.

Päewal päraſt ſeda ta helistas Sorinskojesſe, kõneles minu ema wana teenijatüdrukuga ja kuulis temalt, et tſheka ſalad olid olnud ſamuti minu ema juures, kuid ära läinud ilma mingite tulemustega. Minu ema ei arreteeritud.

Alles mõne päewa eeſt Tatjana oli temaga kõnelnud. Minu ema oli olnud linnas teiskorda, et leida wõimaluſt mind kongis külastada. Tſheka aga ſaatnud ta minema ja keeldunud talle andmaſt igaſuguſeid teateid.

Weraſt ei olnud minu arreteerimiſeſt ſaadik keegi midagi kuulnud ega näinud.

Kui minu ema käis tſhekas, päris ta loomulikult ka Werat, kuid oldi lihtſalt tõrgutud ta küſimustele wastamaſt. Sügawasti kibestunud, pöördunud ema Sorinskojesſe tagaſi.

Niipalju teadis Marusja. Ta wäljendas end tagaſihoidlikult, kuid ma märkaſin teda uskuwat, et Wera on arreteeritud.

Nüüd teadſin Wera ſaatuſeſt ſama wähe nagu ennegi. Jutustaſin Marusjale üsna lühidalt oma enda elamusteſt. Siis tõuſin püsti ja tahtſin minna.

Olin Marusja üles otſinud kindla kawatſuſega, wõimalikult ruttu midagi kuulda Weraſt. Ainult hetke olin mõelnud wõimaluſeſt, leida tema juures redu. Nüüd aga tundſin üsna kindlasti, et ma ei wõinud jääda.

Eſimeſel ſilmapilgul Marusja oli meie jällenägemiſe puhul üles näidanud warjamatut rõõmu. Ta oli kuidagi õnnelikult rahutu, mis mulle tõendas, et ta armastas mind ikkagi weel. Kuid niiſugustes tingimustes ma ei wõinud jääda ta läheduſſe, wähemalt mitte, kui mu naine oli arreteeritud. Peale ſelle mul ei olnud rahu, ma pidin otſekohe minema edaſi ja käima kõik oma ſõbrad kordamiſi läbi, et kuulda, kas nad ei tea midagi Wera ſaatuſeſt. Kõigepealt tahtſin minna Silberſchwangi juure. Tõuſin ſellepäraſt püsti ja tahtſin jätta jumalaga. Ka Marusja oli tõusnud. Ta waatas mulle küſiwalt otſa.

„Sa ei wõi minna koju," ütles ta, „ſeal ſa jookſed kindlasti tſheka ſõdureile ſülle."

„Lähen oma ſõprade juure," wastaſin.

„Sinu ſõbrad wõidakſe iga ſilmapilk arreteerida. Minu juures ſa oled kindel. Minu mees on enamlane."

„Ja ſa arwad, et ſinu mees ſulle lubab tagaotſitawat tſheka põgenikku wastu wõtta?"

Marusja naeratas.

„Ei ole mõelnud talt küſida," ütles ta, „waata ſiia."

Ta awas ühe ukſe ja näitas mulle teiſele korrale wiiwa trepi all awarat ſeinakappi. Nagu nii ſageli wanades majades, wiis trepp wahetult elutoaſt üles.

„Siin ſelle ſees ſa wõid täna ööſel olla täiesti kindel," ütles ta, „põrandal on ruumi madratſile. Sean ſiin kohe magamiſeks korda. Ma lihtſalt panen ſu luku taha, ja kui mu mees kapiſt peaks midagi tahtma, ſiis ma ei leia wõtit. Homme me mõtleme wälja midagi paremat. Aitan ſind nii hästi kui ſaan."

Alfonſo ſõbrad toibuwad.

Hispaania kuningriiklaſed kaſawad aſuda wasturünnakule.

Madriidiſt, 23. aprillil. (Trj.) Hiſpaania uue wabariigi ſiſepolitiline ſeiſukord muutub tõſiſemaks ſelle läbi, et monarhiſtlikud erakonnad nähtawasti hakkawad toibuma eſimeſest kohkumiſeſt, mida neile tähendas rank lüüaſaamine kogukondlistel walimiſtel. Kuna tſenſuur on ära kaotatud, on monarhiſtlikkudel lehtedel wõimalus aſuda ägedale kihutustööle. Nad kutſuwad kõiki kuningriiklikke jõude ühiſt wäerinda looma ja ajaleht „ABC“ ütleb, et ſee wäerind peab kujunema kõigi monarhistide „pühaks liiduks“.

Wabariiklikud organiſatſioonid awaldaſid manifeſti, milles nõutakſe endiſe kuninga Alfonſo kohtu alla andmiſt politiliſte ja kriminaalſete ſüütegude pärast. Manifeſtis nõutakſe wana ſõjawäe käeſt relwade äramõtmiſt. Kuulduste järele olewat Madriidis ſuuri relwade tagawaraſid, mida wastu rewolutſiooniliſe liikumiſe puhul tahetakſe wälja anda tööliſtele.

Hiſpaania ajutiſt wabariiklikku walitſuſt on tunnustanud peale teiste riikide weel Ameerika ühisriigid ja Sakſamaa. Inglise walitſuſe poolt tunnustus on ſündinud ka kõigi dominioonide nimel.

Sõjakäik Madeira wastu.

Portugaalia ſõjalaewastik tegewuſes.

Liſſaboniſt, 23. aprillil. (Trj.) Portugaalia ſõjalaewastik on alustamas ſuurt ſõjakäiku Madeira mäſſajate wastu. Rühm ſõjalaewu, mida ajalehed nimetawad „Armaadaks miniatüüris“, nimelt ſõjalaewad „Vasco da Gama“, „Zaire“, „Damao“, „Pedro Gomez“ ja „Cabango“ jõudſid Ponta del Gadasſe, Aſoori ſaartel, et peale wõtta waruſtuſt ja ſiis ſõita Madeira wetesſe. Sõjalaewadel on kaks rügementi jalgwäge ja 3 merelennukit.

Liſſaboniſt teatatakſe weel, et Portugaalia rannaſt ſõitis Madeira wetesſe riſtleja „Carwalho Aranjo“, kelleaa kaaſas on aurik „Nyaſſa“ ja neli kalurilaewa ſõjawägedega. Neljapäewal pidi algama lahingtegewus Madeira mäſſajate wastu.

Portugaalia ſiiſemaal olewat ſeiſukord rahulik kuid Entrocanontosſe on ſuurel arwul toodud ſõjawäge, et ära hoida ootamatuſi. Eitatakſe teateid rewolutſiooniſt Portugaalia Gwineas.

Suurweſi maal.

Moodne orjapidamine.

Samme neegrite kaitſeks. — Aga Wene metſatööliſed?..

Londoniſt, 23. apr. (Trj.) Inglise walitſus teatab, et Inglismaa ratifitſeerib konwentſiooni tööſunduſe wastu wõitlemiſeks. Konwentſioon wõeti wastu Genfis läinud aasta juunis peetud töökonwerentſil. Ta tähendab eſimeſt ſammu „moodſa ajutiſe orjapidamiſe“ kõrwaldamiſel aſumaades. Loodetakſe, et teiſed riigid peatſelt järgnewad Inglismaa eeskujule.

Inglise wanameelſed lehed ſeowad ſeda teadet Wenemaal kommuniſtlikkude ametiwõimude poolt tarwitatawa tööſunduſega, kirjeldades ſellega ſeotud metſikuſi, eriti metſatöödel. See küſimus on neil päewil arutuſel ka alamkojas. Wanameelſed eſineſid nõudmiſega, et keelataks nende wene kaupade ſiſſewedu Inglismaale, mis walmistatud tööſunni abil. Samuti nõuti, et Inglise walitſus aſtuks rahwasteliidu juures ſamme Wenemaa wastu ſamaſuguste ſurweabinõude tarwitamiſeks, nagu neid hiljuti kaſutati Libeeria neegerwabariigi wastu orjapidamiſe pärast. Alamkojas lükati ettepanek tagaſi 166 häälega 137 wastu, ſeega õige wäikeſe enamuſega.

Iluduswõiſtluste wastu.

Rahwasteliit takistagu kuningannade walimiſt.

Genfiſt, 23. aprillil. Helweetſia naisõiguslaste liit ſaatis märgukirja rahwasteliidu komiſjonile, mille ülesandeks on wõidelda walgete orjadega kaubitſemiſe wastu. Märgukirjas nõutakſe, et rahwasteliit pöörduks kõigi riikide walitſuste poole ettepanekuga ära keelata iluduskuningannade walimiſed. Need mõjuwat lõdwendawalt kõlbluſe peale.

Helweetſias on kõlbluſe eeſt wõitlewad organiſatſioonid alustanud ägedat ſõjakäiku Helweetſia iluduskuninganna walimiſe wastu. Samal ajal teatatakſe Budapestiſt, et Ungari üliõpilaste liit on otſustanud boikoteerida kõiki naisüliõpilaſi, kes peaks oſa wõtma iluduswõiſtlusteſt.

Itaaliawaenulikud meeleawalduſed Belgias.

Umberto meſinädalad on unustatud.

Brüsſeliſt, 23. apr. Belgia üliõpilaſed korraldaſid ſuuri meeleawalduſi, protesteerides Itaalia faſcistlikkude ametiwõimude wägiwalla wastu. Meeleawalduſi põhjustas belgia mõtteteadlaſe prof. Moulin'i ſalapärane kadumine Itaalias. Moulin ſõitis Milanosſe loenguid pidama ja kadus ſeal jäljetult. Nüüd on ſelgunud, et Itaalia wõimud on profeſſori wangistanud faſcismiwaenuliku meelſuſe pärast. Moulin'i olewat wanglas piinatud, et ta oma ſüüdi üles tunnistaks.

Brüsſeli üliõpilaſed püüdſid korraldada itaaliawaenulikke meeleawalduſi Itaalia ſaatkonna hoone ees. Kui neid takistati, läkſid nad Itaalia konſulaadi ette ja pekſid ſiſſe ſelle aknad.

Moulin'i ſaatus on kogu Belgias ſuurt tähelepanu äratanud ja annud ränga hoobi itaaliaſõbralikkuſele, mis maad wõttis pärast Belgia printſeſſi abiellumiſt Itaalia troonipärija Umbertoga.

Eesti eeſtkostmiſt ingerlastele

Märgukiri Eesti walitſuſele.

Helſingiſt, 23. aprillil. Ingeri wimkond eſitas Eesti ſaadikule Helſingis märgukirja Eesti walitſuſele andmiſeks. Märgukirjas palutakſe Eesti walitſuſe eeſtkostmiſt. Nõukogude Wenes elawatele ingerlastele.

Wälisminiſtri ſõit Riiga.

Läti korraldab piduliku wastuwõtu.

Riiaſt, 23. aprillil. Lehtede teatel on Eesti wälisminister J. Tõniſſoni külaskäiguks Riiga juba kindlaks määratud programm. Eesti wälisminister ſaabub Riiga 3. mai hommikul ja päewal tehakſe ametlikud wiſiidid. Õhtul wiibib wälisminister „Mikumärdi“ etenduſel rahwusteatris. Teiſel päewal peetakſe mõlema wälisminiſtri wahel kaks konwerentſi, kus arutatakſe mõlema maa majanduslikku koostöötamiſt, nende koostööd rahwasteliidus ja eksportdiküſimuſi. 4. mai õhtul lahkub Eesti wälisminister Riiaſt.

Jälle maawäriſemine Uus-Meremaal.

Napieri ruſud ei leia rahu.

Londoniſt, 23. apr. (Trj.) Kesknädala hommikul oli uus tugew maawäriſemine Uus-Meremaal Hawkeſi lahe piirkonnas, kus hiljuti Napieri linn maawäriſemiſe läbi hawines. Pärast kataſtroofiliſt maawäriſemiſt olid kolmapäewaſed maapinna tõuked kõige tugewamad. Kuna ſelles piirkonnas praegu enam terweks jäänud inimaſulaid ei ole, oli maawäriſemiſe läbi ſünnitatud kahju wäike. Napieris wariſeſid weel kokku mõned püsti jäänud majade müürid.

Nähtawasti langeb Uus-Meremaa arwele üks maapinna wapustusteſt, mille registreerimiſt Tartu ſeismograafide poolt teataſime eile.

Surmaotſus Düsſeldorfi mõrtſukale.

Düsſeldorfiſt, 23. apr. (Trj.) Kuulus Düsſeldorfi mõrtſukas, Peeter Kürten, mõisteti kohtu poolt üheksa tapmiſe pärast ſurma ja rea wähemate ſüütegude pärast 15 aastaks ſunnitööle kõigi õiguste kaotamiſega. Kaebealune, kes oli kogu aja kohtus kiwiſtunud näoilmega, ilma et ta üles oleks näidanud meeleſiigutuſt, wõttis ka kohtuotſuſe wäga rahulikult wastu. Wiimaſe ſõna juures ſeletas ta ſiiski, et tunneb tõſiſt kahetſuſt oma mõrtſukategude pärast ja awaldab ſüdamlikku kaastunnet ohwrite ſugulastele ja omastele.

Preiſi walitſuſel on wõimalus Peeter Kürtenile armu anda, kaheldakſe aga, kas ſee ſünnib.

Monako ſuure auhinna wõitja.

Maailma kõige ſuurema autowõiduſõidu puhul Monakos, — mis käeſolewal aastal 19. apr. ſõideti kolmandat korda, — tuli meisterwõitjaks Chiron.

Mure kindrali pärast. ..

Endiſel Prantſuſe-Reinimaa okupatſiooniwägede juht kindral Guillaumat'l (pildil) on inspektſioonireiſil Marokkos olnud autoõnnetus. Pärast ſeda on ta oma kaaslaſega jäljetult kadunuks jäänud. Kardetakſe, et kindral on mõne mäſſuliſe ſuguharu poolt wangi wõetud.

Walitſus wõttis ſeiſukoha.

Wabariigi walitſus otſustas eſitada riigikogule oma ſeiſukohad rahaasjanduſe komiſjonis tehtud muudatuste kohta penſionide wähendamiſe ſeaduseelnõus: 1) wabariigi walitſus ei poolda penſioni ülemmäära alandamiſt 200 kr. pealt 120 krooni peale, 2) wabariigi walitſus on nõus penſioni alammäära tõſtmiſega 35 kr. pealt 45 kr. peale, milleſt madalamad penſionid üldſe ei käi wähendamiſe alla ja milliſeſt normiſt alla poole ei wähendata kõrgemaid penſione, 3) wabariigi walitſus aſub ſeiſukohal, et penſioni ſeaduſe muutmine peab makſma hakkama 1. apr. ſ. a., nii nagu ſee ette nähtud riigi eelarwes.

Majaomanikud pole kohustatud kõnniteed tegema.

Riigikohus kuulutas otſuſe Tallinna linnawalitſuſe protſeſſis, milles majaomanikke paluti wastutuſele wõtta tänawa kõnniteede kiwide mitteaſetamiſe pärast. Omal ajal parandati Koidu tänawat ja linnawalitſus toetudes ühele weneaegſele ſundmäärusele, nõudis, et majaomanikud aſetaks kõnnitee-äärele kiwe. Wiimaſed aga keeldusid ſelleſt, mispärast linnawalitſus palus enam kui 25 majaomanikku wastutuſele wõtta. Rahukohtunik ja rahukogu mõiſtſid aga majaomanikud õigeks ning nüüd ühines riigikohus eelmiſte kohtute ſeiſukohaga jättes linnawalitſuſe kaſſatſioonikaebuſed tagajärjeta.

Riigikogu koosolek täna.

Täna kell 5 p. l. peetakſe riigikogu koosolekut. Koosoleku päewakorras on möödunud koosolekul eſimeſel ja teiſel lugemiſel wastuwõetud ſeaduseelnõud.

Kärewereaada lõpuwaatus 6. mail riigikohtus.

Kärewere ſilla protſeſs on määratud riigikohtus arutuſele 6. mail. Kaebuſi on eſitanud kõigi kolme ſüüdimõiſtetute adwokaadid. Kohtupalati otſuſega mõiſteti Ado Johanſon 1 kuuks aresti, Joh. Lenzius kõrwaldati teenistuſeſt ja Joh. Sakkeuſele awaldati noomitus teenistuslehte ſiſſekandmiſega. Kohtupalat rahuldas Tartu maawalitſuſe tſiwiilnõudmiſe 7 miljoni ſendi ſuuruſes ainult inſ. A. Johanſoni wastu, kuna rahukogu oli teinud wastutawaks ka inſ. Joh. Lenziuſe.

Liikwelt kaduwad rahad.

Tarwituſel olewateſt rahadeſt kõrwaldatakſe liikumiſelt 1. maiks ühemargaliſed metall- ja 25-margaliſed paberi-wahetusrahad ühemargaliſed, mis wälja antud 1922., 1924. ja 1926. aastal ning 25-margaliſed paberirahad, mille põhitoon hall-roheline ja kohati wiolett ning mis kannawad G. Westeli ja Th. Kääriku allkirju. Nende rahade ümberwahetamiſt toimetawad Eesti Pank ja tema oſakonnad kuni 1. maini 1931. a. Peale 1. maid wõtab neid wahetusrahaſid wastu ainult Eesti Panga peakaſſa Tallinnas kuni 1. maini 1932. a. Pärast ſeda tähtaega kaotawad need wahetusrahad makſwuſe täielikult ning nende omanikkudel kustub nõudeõigus riigi wastu.

Wäikeelamute projektide wõiſtluſe tagajärjed.

Neil päewil pidas Tallinna linnawalitſuſe poolt korraldatud wäike-elamute projektide ehitusſhürii oma koosolekut. Eſitatud oli 25 tööd. Igaüks koosnes 2—4 nõuetawaſt tööſt. Eſimene auhind määrati arhitekt Holbergile kakſik-maja tüüp A eeſt, teine auhind määrati dipl. arh. H. Bergile 2 korteriga maja tüüp E eeſt.

Naiskodukaitſjad koguwad Jänedale.

Eesti naiskodukaitſe juhatuſe poolt korraldatakſe eelſeiswal ſuwel Jäneda mõiſas naiskodukaitſe liikmetele ſuwelaager, milleſt iga naiskodukaitſe organiſatſioon ühe eſindaja kaudu oſa wõtaks. Üle riigi koguks ſeega oſawõtjaid Jänedale umbes 500.

Laagri ajana on ette nähtud juuni lõpp. Õppepäewade jooksul wõetakſe läbi praktiliſelt rida kodukaitſega ühenduſes olewaid küſimuſi.

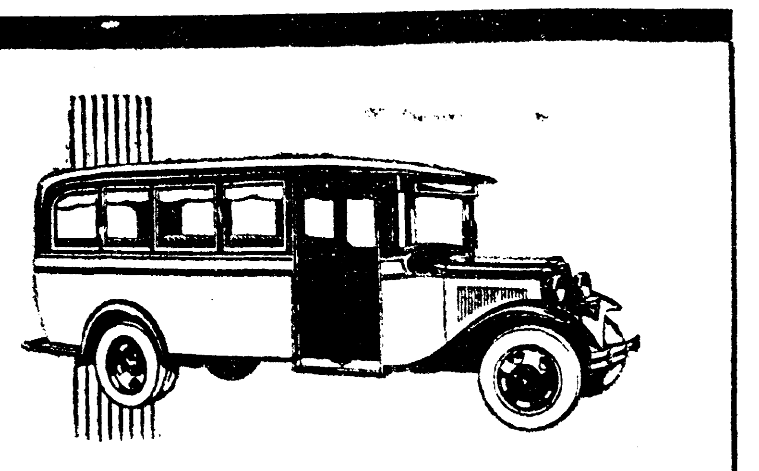

Sobib suurepäraselt omnibuse aluseks

Uus pikk Ford veoauto shassii — telgede vahe terveit 4 meetrit — sobib suurepäraselt omnibuse aluseks. Tulge seda lähemalt vaatlema. Lubage enesele esitada üksikasjalisi andmeid ja arve. Ühestki omnibusealusest ei leia Teie nii sobivat kasuobjekti oma rahale kui sellest.

Igakülgne demonstratsioon. Hinnata proovisõidud.

Usaldatav Ford-hooldeteenistus.

Ford
Esindaja ja töökoda

A/S. A. Rosenwald & Co.

Tartu, Suur Turg 8.

Sädetelegraaf märgib:

Tööpuudus püſib. Berliiniſt. (Trj.) Sakſamaal on töötatööliste arw wiimaſe arwuſtiku järele 4.630.000. Wiimaſe kahe nädala jooksul on töötatööliste arw umbes 120.000 wõrra wähenenud, ſee on aga poole aeglaſem tagaſiminek, kui eelmiſtel nädalatel ja tunduwalt wähem kui harilikult kewadiſe ſeſſiooni tööde alul.

Diskontoprotſent. Canberraſt. Austraalia parlament wõttis wastu otſuſe, mille põhjal walitſuſt wolitatakſe ära määrama pankade diskontoprotſenti. Seni oli Austraalia pankadel õigus oma äranägemiſe järgi diskontoprotſendi kõrgust määrata, mis aga majanduſelus ſünnitas ſuuri raskuſi.

Ikka weel mäſs Taga-Indias. Bombayſt. Thyetmyo piirkonnas tungis 500 meheline Burma mäſſajate ſalk politſeile kallale. Lahing kestis pikemat aega ja lõpuks olid mäſſajad ſunnitud põgenema, jättes lahinguwäljale 25 ſurnut ja hulk raskesti haawatuid.

Sõjamälestuſi. Bogotaſt. Endine Sakſa merewäe kapten Boldt tappis eneſe. Boldt omandas kõmuliſe kuulſuſe, ſelle läbi, et ta oli kohtu all, kuna ta oli weealuſe paadi juhina torpeedoga põhja laſknud haawatute hoſpitaallaewa. Boldt ſeletas kohtu ees, et ta on tegutſenud kapteni käſul, kuid ſee ei kergendanud tema ſüüdi, kuna leiti, et ta rahwuswaheliſe õiguſe rikkumiſe puhul oleks pidanud keelduma kapteni käsku täitmaſt. Kõmuliſe iſeloomu ſai aſi ſelle läbi, et Sakſa monarhistlaste ſalaorganiſatſioon „Conſul“ päästis Boldti wanglaſt lahti, mispeale kaebealuſel läks korda Lõuna-Ameerikasſe põgeneda.

Nurjunud rekordlend. Pariiſiſt. Pariiſi lähedal tegi hädamaandumiſe Ameerika lendur Frank Hawkes, kes tegi katſet ühe päewaga lennata Londoniſt Rooma ja tagaſi. Tagaſiteel juhtus tal aga Pariiſi ümbr. mootoririke, mis ſundis hädamaandumiſele. Hawkes ei ſaanud wigaſtada. Tema lennuki keskmine kiirus oli hädamaandumiſe eel 174 miili tunnis.

Euroopa tööbörs loomiſel.

Rahwuswaheliſed hädaabitööd tööpuuduſe wastu wõitlemiſeks.

Rahwuswaheline tööbüroo Genfis on oma uurimiſteſt Euroopas walitſewa tööpuuduſe kohta koostanud aruande. See ſiſaldab rea huwitawaid ettepanekuid, mis eſitatakſe rahwasteliidu n.n. Paneuroopa komiteele. Neis nähakſe ette riikide wastaſtikuſt abi tööpuuduſe wastu wõitlemiſel.

Eſijoones tahetakſe luua rahwuswaheline tööbörs, mis kooskõlastaks 21 Euroopa riigis Waſhingtoni 1919. a. konwentſiooni põhjal juba töötawate tööbörſide tegewuſt. Loodetakſe, et ſel teel wõidakſe rahwuswaheliſelt abi anda riikidele, kes kõige enam kannatawad töötatööliste arwu kaswamiſe all. Teiſeks tahetakſe läbi wiia ſuuri rahwuswaheliſi hädaabitöid, millega antaks leiwateenistuſt töötatööliſtele. See mõte wõeti üles juba jaanuaris tööpuuduſe wastu wõitlemiſe komiſjonis. Tööbüroo on nüüd koostanud üksikaſjaliku kawa. Nähakſe ette ſuurte autoteede ehitamine: Pariis — Wiin — Ateena, Pariis — Berliin — Warſſawi — Moskwa, neljas põhjaſt lõunasſe Baltimerelt üle Alpide Itaaliasſe, wiies Baltiriikideſt Balkanile. Samuti tahetakſe wälja arendada Euroopa ſiſe-weeteede wõrk, ühendades Reini jõge Rhone'iga, Põhja-Sakſa kanalite ſüſteemi Doonauga jne. Lõpuks tahetakſe wälja arendada Euroopa elektrofitſeerimiſt ja raudteede moderniſeerimiſt.

Tööbüroo aruanne märgib, et neiſt töödeſt oleks huwitatud kõik Euroopa maad: ſiſed ehitusmaterjali, teiſed tööjõu andjatena jne. Paneuroopa komiteel oleks tänuwäärt ülesandeks ſeda mõtet ellu wiia, kuna ſel teel areneks Euroopa riikide ühistunne, ühtlaſi aga pandaks alus tulewaſele Paneuroopa teedewõrgule ja teistele ühendusmahenditele.

Need kawatſuſed näiwad eſimeſel pilgul küll unistuslikkudena, aſjaomastes ringkondades wõetakſe neid aga wäga tõſiſelt. Seda enam, et Genfis on juba wälja töötatud aſjalikke kalkulatſioone.

Iſatapja riigikohtus.

Ema ahwatles poja mõrtſukatööle.

Riigikohtus oli arutuſel endiſe ohwitſeri ja iſatapja Berthold Klaari ja tema ema protſeſs. Kohus kinnitas kohtupalati otſuſe, millega B. Klaar 15 aastaks ja ema Juuli Klaar 10 aastaks ſunnitööle mõiſteti.

Ambla walla taluperemees Jaan Klaar ſõitis 25. weebruaril 1930. a. kodunt Räsna aiunduſeſt umbes 5 km kaugusel aſuwasſe Rägawere piiritusewabrikusſe praaga tooma. Tagaſi koju teda enam ei ilmunud. Järgmiſel ööſel teatas poeg Berthold, et otſimiſel on leidnud tema iſa maantee lähedalt wõſaſt tapetult.

Kohtu-uurija kohale ſõites leidis keſet teed ſuure wereloigu, mille juureſt oli ſurnukeha lohistatud wõſasſe. Maanteeſt 20 ſammu kauguſel oli ühe puu all näha ſaapajälgi. Kuul oli läinud tapetule pähe ja läbiſtanud ſelgroo, mispärast ſurm oli olnud ſilmapilkne.

Mõneſuguste andmete põhjal langes tapmiſe kahtlus tapetu poja Berthold Klaari peale, kes ka üles tunnistas ja teatas, et oma kuriteo ſaanud ta korda ema ettepanekul. Nii temal kui ka emal olnud iſaga halb wahekord ja ſellepärast ſoowitanud ema iſale otſa teha. Wintpüſſi kaaſa wõttes oodanud ta metſas puu all iſa tagaſitulekut. Laſknud põlwelt ja eſimeſe kuuliga ſurmanud ſõitja. Simuleerimiſeks wõtnud tapetul rahataſku wälja.

Juuli Klaar tunnistas alguſes ſüüdi, kuid hiljem hakkas ſalgama ja eitas oma ſüüd kõmaste. Rahukogu mõiſtis poja, 27 a. wana, 15 aastaks ja ema, 49 a. wana, 20 aastaks ſunnitööle. Ema kariſtuſt kohtupalat wähendas 10 aasta ſunnitööle.

Käsmu merekool ſuletakſe.

Wabariigi walitſus otſustas ſulgeda Käsmu merekooli ühes kalaaſjanduſe kooliga arwates 1. auguſtiſt ſ. a., Tallinna merekooli juure awatakſe ettewalmistus- ja 1. klaſs.

Imatra tööle.

Soome hiiglakawatſuſed koſe kaſutamiſel.

Helſingiſt, 23. aprillil. „Helſingin Sanomate“ kuulmiſt mööda on neil päewil Soome walitſuſele eſitatud kawad Imatra jõujaama täiendamiſeks ja ühenduſes ſellega terwe rea ſuurte tööstusettewõtete ellukutſumiſeks. Kawatſetakſe kawa teostamiſeks kaaſa tõmmata rahwuswaheliſt kapitali ühe Belgia ettewõtte kaudu. Ette on nähtud eeſkätt lämmastikuwabriku aſutamine kunſtwäetiſe walmistamiſeks; ſamuti on kawatſus wäawelokiudu walmistama hakata tekſtiiltööstuſe jaoks. Tahetakſe iſegi wõimaluſe korral rauda ja waske ja muid metalle walmistama hakata. Tööstuste woolutarwitus oleks 100.000 kilowatti aastas. Aasta kogutoodangu wäärtus oleks ſelle juures 60 milj. Smk.

MacDonald lahingus.

Jõukatſumiſed Inglise parlamendis.

Londoniſt, 23. apr. (Trj.) Inglise ülemkojas lükati 121 häälega 21 wastu tagaſi MacDonaldi walitſuſe poolt eſitatud maaſeadus, mis ette nägi põllumajanduslikkude ekſperimentaal-majapidamiste ſiſſeſeadmiſt. Samal ajal on alamkojas rängad jõukatſumiſed. Nimelt tuleb arutuſele walimisſeadus, milles waremalt tagaſi lükati paragrahw, millega taheti tühistada ülikoolide eſitajate kohad alamkojas. See paragrahw ähwardab tuua ſuuri terawuſi. Ka on ägedad waidluſed käimas walimisſeaduſe ſelle paragrahwi kohta, mis keelab ära walimiste päewadel kaſutamaſt autoſid walimiswõiſtluſeks. Walitſus leiab, et ſee paragrahw on tarwilik, et anda üheſuguſeid wõimaluſi walimiste kihutustööks waestele ja rikastele rahwakihtidele.

Ummik „teiſel merekonwerentſil“.

Prantſusmaa teeb uuſi ettepanekuid.

Pariiſiſt, 23. apr. (Trj.) Prantſuſe wälisministeerium teatab, et ta on ſaatnud Itaalia ja Inglise walitſuſele memorandumi, milles tehakſe uuſi ettepanekuid ummikusſe ſattunud merejõudude küſimuſe lahendamiſeks.

Propagandameeskonna jooks.

Endiſte aastate eeskujul tahab Tartu Kalew 1. mail kell 12 korraldada propaganda meeskonna jooksu läbi linna. Jooksu algus ja lõpp on Tallinna tänawa ſpordiwäljal.

3 ſenti waſikaliha nael!

Wiimaſel ajal on waſika hinnad Otepää turul otſe naeruwäärſeks odawaks läinud. Praegu makſetakſe keskmiſelt 4 krooni waſika eeſt, mis teeb wälja, kui ſelleſt naha hind maha arwata, 3 ſenti liha nael. Samuti makſetakſe wõi naelaſt alla 30 ſendi ja muna paariſt 6—7 ſendi ümber.

Rongiõnnetuſe põhjus.

N.-Wene platwormi pragunenud telg.

Rongi laadungiks raudſilla oſad.

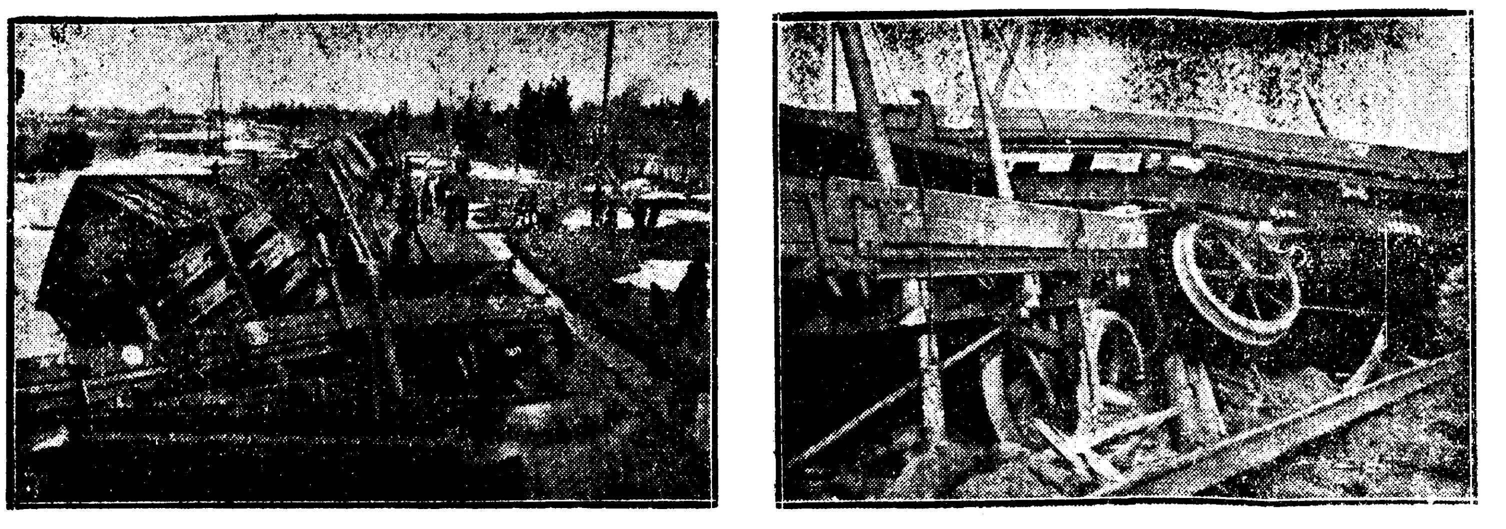

Kaks waadet rongiõnnetuſe kohalt.

Rongiõnnetuſe kohta Waiwara-Auwere jaama wahel kuuleme täiendawalt.

Kell 9,15 wäljus Waiwara jaamaſt Narwa poole N. Wene tranſiitrong nr. 305, kooſeiſus 32 wagunit. Saades 295 km peale ligemale Auwere jaama, murdus pooleks N. Wene platwormi nr. 292.578 eſimene telg. Waſakpoolne telg ühes rattaga jookſis kraawi, parempoolne telg jäi aga peatuma. Platworm liikus nõndawiiſi umbes 100 m kolmel rattal edaſi, mille järele jäi teine ratas põigiti roobastele. Platworm, mille koormatuſeks oli maſinaoſad, wajus küljeli. Temaſt järgmine wagun waſklattide koormatuſega jookſis kraawi. Kolmas oli jällegi platworm, mis puruſtatud tee tõttu jäi põigiti teele ette. Temale jookſis ſiſſe ſillaoſadega laaditud platworm. Wiies wagun wajus upakile, kuna 3 wagunit ja 2 platwormi jookſid roobastelt maha, ſaades kergemaid wigastuſi. 2 Eesti ja 3. N. Wene platwormi purunesid õnnetuſel täiesti.

Rongi laadungiks oli ſillaoſad ja waſkplaadid, milliſed maſſiiwſe ehituſe tõttu ſaid ainult muljuda. Kaup laaditi rongile Tallinnas ja oli määratud Siſe-Wenemaale. Wagunite ja platwormide wigastuſed on raſked, nii et eſialgſe arwestuſe järele ulatub kahju miljoniteſſe.

Õnnetus juhtus mäenõlwaku käänu kohal, kus on langus 7,8 mm meetri peale. Raudtee õnnetuskohal on 100 m pikkuſelt täiesti puruſtatud: roopad kõweraks painutatud ja katki rebitud, liiprid maa ſeeſt üles kistud. Üldſe on raudtee puruſtatud 400 m pikkuſelt. Õnnetuskohal lamawad wiis wagunit täiesti puruſtatuna, lookapainutatud roopad, pilbasteks kistud liiprid, mutrid, poldid, wagunite oſad, waſkplaadid jne.

Õnnetuſe põhjuſeks oli wigane N. Wene platwormi telg.

Ülewaatuſel tehti kindlaks, et teljes oli 2 pragu, mis hõlbustas ſelle murdumiſt.

Rongiõnnetuſt märkas kõige eſimeſena noorem konduktor Karl Onton. Ta ſeiſis wigaſe teljega platwormi järgmiſe waguni palkonil. Mees tundis, et wagun tõuſeb õhku. Otſekohe hüppas ta maha ja ſilmapilk hiljem jookſis ſama wagun kraawi. Wedurijuht tundis wäikeſt nõkſatuſt, mille järele hakkas rong kiiremini liikuma. Taibates õnnetuſt, pidurdas ta rongi, mis õnnestus alles 300 m peale õnnetuskohta. Rongijuht Jaan Eſstein wiibis rongi lõpus. Märgates õnnetuſt, hakkas ta kohe ſignaliſeerima. Õnnetuſel jäi ta iſe wigastamata.

Narwaſt ſõitis õnnetuſekohale abirong 25 tööliſega.

Kaaſa ſõitſid raudteepolitſei Narwa abikomiſſar Solnſon ja N. Wene kaubanduslik eſindaja Arbuſow.

Wahepeal wiis wedur 5 terweks jäänud wagunit ja ühe purunenud teljega platwormi Auwere jaama. Waiwara jaama poolſe rongi oſa wiis lõunane reiſijaterong Waiwara jaama. Nii et tee õnnetuskohal oli liiklemiswaba.

Lõunaſe reiſijaterongiga ſõitſid Tapalt kohale liikumiſe rewident Treifeldt, weooſakonna juht Müding ja 25 raudteetööliſt. Rewident ja weooſak. juht toimetaſid õnnetuskohal waatluſt, hinnates raudtee kahju.

Raudtee parandamine wõtab aega paar päewa, kuna wagunite ja laadungi ruſude äraweoks kulub ligemale kaks nädalat.

Õnnetuſe tõttu hilineſid lõunaſed reiſijaterongid.

Tallinnaſt Narwa poole tulew kiirrong jõudis pärale tunniajaliſe hiljaksjäämiſega. Narwa-Tallinna lõunane reiſijaterong wäljus Narwaſt õigel ajal, kusjuures õnnetuskohal reiſijad ümberistuſid Tallinnaſt wastu tulewale rongile.

Ametiwõimude poolt alatud rongiõnnetuſe juurdlus kestab paar päewa, mille järele ſelgub lõplikult üldine kahju.

Neljapäewa hommikul ſõitis Narwaſt õnnetuſekohale weel abijõude asjatundjate juhatuſel. Asjatundjate arwates kulub tee põhjalikuks paranduſeks üle nädala. Ka ruſude ja kauba Narwa weoks kulub nädalapäewad. Tekkinud kahju on 10 miljonit. Kahju kannab meie raudtee walitſus.

Nagu nüüd ſelgunud, oli wagunitelje pragu ſeespool, mida ei olnud kontrollimiſel wõimalik tähele panna. Korraldustööd koha peal on täies hoos.

Omas töökojas valmistatud

vekslimappe

pakub

„Postimehe" raamatukauplus

Tartus, Suurturg 16.

Müügile ilmunud uued paberossid

«MISS» 25 tk. 25 snt.

Valmistatud inglise maitse kohaselt parematest sigarettide tubakatest.

NÕUDKE IGALPOOL!

Kartulite wäljawedu elaw.

Kanamunade noteerimiſe komiſjon tööl. Wõi ja peekon muutuſeta.

Wõiturg oli möödunud nädalal endiſelt loid, mille tõttu ka Tallinna noteering langes 174 ſendilt 172 ſendile kg eeſt.

Wäga loid on Sakſa wõiturg, kuna ſeal nõudmine eriti wäljamaa wõi järele wäheneb, mis ilmneb kujukalt ſiſſeweo arwudes. Nimelt weeti wõid Sakſamaale ſiſſe (tonnides):

	1931. a.	1930. a.	1929. a.
märtſis	6907	8762	9308

Wõi ſiſſewedu Sakſamaale käesolewa aasta eſimeſel weerandil on ſamuti 20 protſendi wõrra wähem kui läinud aastal ſamal ajawahemikul.

Kuid waatamata wähenenud ſiſſeweole **on wõi pakkumine Sakſa turul wäga tungiw,** mille tagajärjel wõihinnad möödunud nädalal Sakſa turul wähe lõdweneſid. Nimelt langes Eesti wõi noteering Berliinis keſkmiſelt 2 ſendi wõrra ja Läti punane 4 ſendi wõrra kg'ilt.

Taani ſuutis möödunud nädalal oma wõid ſamas ulatuſes ja ſama hinnaga Ingliſe turule paigutada, mille tõttu

Kopenhaageni noteering endiſeks jäi.

Üldiſelt on wõi tarwitus Inglismaal märkſa ſuurenenud wõihindade odawnemiſe tagajärjel, kuid aſumaade wõi ſuure pakkumiſe tõttu langes Uus-Meremaa wõi möödunud nädalal keſkmiſelt 7 ſendi wõrra kg'ilt.

Peekon.

Peekonihinna noteeringutes möödunud nädalal muudatuſi ei olnud. Turu tendents oli kindel, kuna peekoni nõudmine oli ſuurenenud tarwituſe tõttu. Eriti hea nõudmine oli Taani lahjema peekoni peale, mille tõttu ſelle hind parenes ſhillingi wõrra kw'lt.

Eksporttapamajade poolt makſetawad peekonſigade nädalahinnad 20.—26. apr. (kroonides kg eeſt):

Peekonſigade tapakaal.	1 ſort.	2 ſort.	3 ſort.
60 — 72 kg.	75.	71.	66.
55 — 59,5 kg. 72,5 — 75 kg.	71.	68.	63.
50 — 54,5 kg. 76,5 — 80 kg.	68.	66.	63.

Kartul.

Läinud nädalal ſuurenes kartulite juurewedu Tallinna iga päewaga. Nädala alul tuli 20—30 wagunit, kuna nädala lõpuks ſee arw juba 50-le tõuſis päewas.

Kõik wabad laoruumid on kartulitega täidetud. Uute ruumide ſaamine on raske. Kontrollitud kartuleid ladudes oli läinud nädalal üle 16.000 kwintaali, milleſt wähe üle 3000 kwintaali wälja läks, kuna teiſed partiid laewu ootawad. Need läheksid Helſingiſſe, Rootſi ja Taani.

Suureks takistuſeks meie kartulite wäljaweole on ſee asjaolu, et maalt Tallinna tuuakſe wäga nõrgalt ſorteeritud materjali. Waatamata ſellele, et Tallinnas päewas 200—300 tööliſt ametis, ei ſuudeta ſuuri partiiſid nii ruttu kui nõutakſe, walmis ſeada.

Kõrgema walikuga kartul ſorteeritakſe käſitſi. Tunduwat paremuſt ſaaks tuua, kui kartulikontrolli ſaaks teostada kohapeal raudteejaamades.

Kanamunad.

Läinud nädalal alustati meil kanamunade hindade kindlaksmääramiſe alal uut korda. Nimelt alustas tegewuſt ametlik noteerimiskomiſjon põllutööminiſteeriumi juures, milles põllumajanduſe ja kaubanduſe huwid wõrdſelt eſitatud ja mille ülesandeks on, arweſſe wõttes üldiſt turu ſeiſukorda ja konjunktuuri ſiſe- kui ka wälisturul, kindlaks määrata wäljamakſetawad hinnad iga 10 kanamuna eeſt: 1) eksportmunade kohta üle 60 gr tükk, 2) eksportmunade kohta 50—60 gr tükk, 3) ſiſeturu munade kohta üle 50 gr tükk ja 4) ſiſeturu munade kohta alla 50 gr tükk franko ſorteerimispunkt. Ühtlaſi määrab komiſjon kindlaks ka noteeringu makſmahakkamiſe päewa. Seda tehakſe järgmiſelt. Kui hinnad tõuſewad, ſiis järgmiſel päewal peale noteerimiſt, kui nad aga langewad, ſiis 3. wõi 4. päewal peale langemiſt.

Kahtlemata kaitſeb ſarnane kord linnukaswatajate huwiſid rohkem kui ſenine, mille järele ta pidi leppima ükskõik misſuguſe hinnaga, mida talle pakkus ülesoſtja. Seſt tõeliſte hindade kohta oli linnukaswataja täielikus teadmatuſes.

Tallinna ametlikud noteeringud reedel, 17. aprillil.

Eksportmunad üle 60 gr 88 ſenti kümme; eksportmunad 50—60 gr 87 ſenti kümme. Siſeturumunad üle 50 gr 87 ſenti kümme; ſiſeturumunad kuni 50 gr 83 ſenti kümme. Hinnad on mõistetawad franko ſorteerimispunkt ning makſewad 20. apr.

Lina.

Üldine ſeiſukord linaturul pole muutunud. Teda iſeloomustab endiſelt äärmine waikus.

Nõukogude Wenemaa on müünud mõned wähemad partiid linu hinnaga 38 naelſterl. fob 4. grupi eeſt. Prantſusmaal küſitakſe BKKO eeſt endiſelt 42 naelſterl., kuid ſelle nominaalſe hinna juures on tagaſihoidlikud niihästi müüjad kui ka oſtjad.

Wõru-Petſeri lina hinnaks nimetatakſe Prantſuſe turul 38,10 naelſterl., Pärnu lina 38 naelſterl., cif. Nende hindadega on Belgiasſe jõudnud 162 tonni, Prantſusmaale 20 tonni.

Läti müümata linatagawarad olewat 4000 tonni. Walitſus on müünud ühe partii 600 tonni hinnaga 38 naelſterl. fob ning küſib praegu 39 naelſterl.

Tartu turg.

Rukkijahu ja kaerte hind tunduwalt tõusnud.

Turg, mis läinud nädala lõpul lumetee lagunemiſe mõjul üsna hõredaks jäi, oli ſelle nädala alul juba märkſa elawam. Kuna läinud nädalal weel maalt linnaſõidukſ tarwitati ſuures enamuſes rege, on nüüd wanker ree täiesti kõrwale tõrjunud. Kolmapäewal oli maarahwaſt Söögiturul keſkmiſes rohkuſes kaubitſemas. Müügile oli ſeekord peale wõi ja munade, rohkem kui üldſe wiimaste kuude ſees ka kartulaid toodud. Silmapaistwalt wähe aga oli rukkijahu müügil; ainult mõne üksiku talumehe wankril wõis rukkijahu näha. Wähe rohkem oli kaeru müügil. Talumehed nõudſid rukkijahu wakaſt 8—9 kr., kuna aga müügihind kõikus 7,50—8 kr. ümber. Weskimehed müüſid rukkijahu 11,50 kr. 65 kg. Kaeru müüſid maainimeſed 1,60—1,65 kr. 16 kg, kuna otri müüdi ainult liitriga — 7—8 ſ. l.

Terawiljaſaaduſed wäikſel mõõdul oſtes: Kodumaa niſupüül 29—40 ſ. (kg pealt), üleſõela odrajahu 20—25 ſ., niſujahu 25—35 ſ., odratangud 20—25 ſ., kruubid 21—26 ſ., herned 20—30 ſ., oad 20—25 ſ. ja tatratangud 45—55 ſenti kilo.

Lihaturul kolmapäewal tapetud ſigadeſt terwe looma wiiſi oſtes makſeti 57—68 ſ. kg, kuna mõnel päewal lahjemaid ſigu on ſaadud oſta ka 50 ſ. kg. Waſikaliha müüdi laudadel 20—40 ſ. kg, ilma kondita 50 ſ. kg, ſealiha 65—75 ſ. kg jne.

Kalaturg oli wähe rikkalikum kui eelmiſel nädalal, kuid ſellele waatamata hinnad kõwemad. Hawid makſid (kg) 30—60 ſ., latikad 30—80 ſ., ahwenad 20—55 ſ., ſärjed 15—20 ſ., ſäinad (elu) 40 ſ., lutſud 30—35 ſ. ja kooruskid 30—35 ſ.

Piimaſaaduste turul oli wõi hind mõne ſendi wõrra kõrgem kui läinud nädalal. Taluwõid müüdi 60—75 ſ. 400 gr ja meierite wõid (keedukoorewõi) 80 ſ. 400 gr. Hapukoor 80—100 ſ. l., rõõſkpiim 9—10 ſ. l., hapupiim 4—5 ſ. l. ja kohupiim 15—20 ſenti liiter.

Kanamunade paariſt nõuti 10—12 ſ., kuna müüdi 9—11 ſ. paar. Mõnel korral on müügil näha olnud ka mett, mida müüdi 60—65 ſ. 400 grammi.

Aia- ja juurwiljaturul müüdi walgeid kartulaid 1,50 kr. kott, kuna wäikesteſt punasteſt nõuti 2,30—2,50 kr. ja ſawikuteſt 1,40 kr. kott.

Wärsket lawawilja tekib juure. Nii on wäikſel wiiſil müügil näha olnud ka lawakurke, mille tükiſt eſialgu nõuti kuni 150 ſenti. Praegu ſaab neid oſta juba 35—75 ſ. tükk. Rediſed 5—12 ſ. kimp, ſalatid 5—7 ſ. pea, ſibulapealſed, murulaugud ja peterſellilehed 5 ſ. kimp. Wanaſt aiawiljaſt on weel wäheſel arwul müügil wärskeid kapſaid hinnaga 3—3,20 kr. 16 kg ja kaale 80—90 ſ. 16 kg. Porgandid 15—18 ſ. mõõt ja kuremarjad 28—30 ſ. liiter.

Küttepuude hind ei muutunud.

Tallinna turg.

Tallinna turul keſkmiſelt rahwaſt. Kaunis rohkesti on turule toodud lawaskaswatatud wärsket aiawilja.

Lihaturg. Sealiha terwe ſea wiiſi 58—62 ſ. kg, ſealiha wähemal arwul 70—85 ſ. kg, loomaliha 40—80 ſ. kg, waſikaliha 30—55 ſ. kg, tapetud kanad 160—300 ſ. tk. tedred 200—225 ſ. tk.

Kanamunad 8—12 ſ. paar, keſkmiſelt 10 ſenti paar.

Kalaturg. Wärsked räimed 12—38 ſ. kg, kilud 35—38 ſ. kg, turſad 30—35 ſ. kg, latikad 50 kuni 100 ſ. kg, haugid 55—80 ſ. kg, lohad 200—220 ſ. kg, angerjad 250 ſ. kg.

Õunad 25—100 ſ. l., jõhwikad 35—40 ſ. l. Sidrunid 3—5 ſ. tk., apelſinid 10—24 ſ. tk., ſeened 85—100 ſenti tk.

Looduſejõud.

Tulepurskamiſeſt, maawäriſemiſeſt ja weeuputuſeſt.

Olen alati imestanud, kuidas need maawäriſemiſed ja tulepurskamiſeed kõik ſinna kuhugi mujale on koondunud ja meie täiesti puutumatuks jäänud. Pole ſee maakerakene ju kesteab kui ſuur — igawikuga näiteks wõrreldes — ja kui ſelle kera ſiſemuſes hakkab midagi keema ning kohiſema, pea ſee ſiis wõiks juhtuda, et üks ſirts ka Läänemere kallastele ſatub.

Aga ei ſatu. Kõik jookſeb ikka lõuna poole, nagu oleks ſeal ſiſemiſes wärgis kõik kindlate liikide järele liikuma pandud — ilma kõrwalekaldumisteta. Tuled ja wääwlid tuhiſewad mööda põhjamaade kaineſt kamaraſt, ainukene maapõue külaline, kes neid meeles peab, on allika- ja kaewuweſi. Hiiumaal olewat ka jugu naftat—kuid ſeegi olewat rohkem rooſteprügi kui petrooleum.

Nii et ſootuks ilmſüütud külaliſed ſeſt kobrutawaſt katlaſt, mida nimetame maapalli ſiſemuſeks.

Ja, peab ütlema, wäga hästi on ſee aſi ſeatud. Meie ſeiſukohaſt muidugi. Mehhikos ja mujal neis reegionides ſeiswat praegu kodanik igal ööſel padi ja riidepundar kaenlas ning ootawat, kunas ſee järjekordne mütſak tuleb, et teaks juba warakult warjuliſemasſe kohta pugeda. Ega ſee walwaminegi alati aita ja pagemiſega ſatud teinekord juſt ſinna, kus ſee päris mürin lahti. Ela kui kahuriſuu otſas.

Meil on ſes mõttes palju lahedam. Rässad mis ja päewal rässad ja olgu walud ning tuſad nii ſuured kui nad on — ööſel wõid ikkagi ilma hirmuta waiba alla pugeda. Kui juſt mõni rööwmõrtſukas akna taga ei hiili wõi kui ei jää hommikul liig kauaks magama, ja kohtupristaw ſind maaſt üles ei kohuta. Aga ſee on ikkagi teine aſi, kui kamara lõhkemine wõi laawa alla ſattumine. Seſt olgu ſee pristawihärra nii kuri kui tahes, laawa on ikkagi õelam.

Aga ega meie ſeda hüwet ei mõista hinnata. Nuriſeme ikkagi ja mõni läheb koguni nii ülbeks, et ſõnab tuſatunnil: „Kui tabaks kogu ſeda wärki maawäriſemine!" On teada muidugi, mis ta „ſelle wärgi" all mõtleb, teadagi mõningaid aſutuſi — neid, mis rahawaeſel ajal eriti kurje närwiwaluſid teewad ega alati kõiki aſju korſtnasſe ei kirjuta.

Aga ſee julm ſoow on muidugi ainult wihahoos öeldud ega mõtle keegi ſelle tõeliſele teostumiſele. On lõppude-lõpuks ikkagi hea olla, kui wähemalt jalgealune on kindel ja kui ſoowidki, et ütleme, Suurele turule tekiks ühel heal päewal piſukene Weeſuw, ſiis lükkad ſelle ſoowi waguſalt tagaſi, ſeſt küllap toda tuld purskab ka kaugemale ja ſiis on häda weelgi ſuurem.

Aga kui weidi ringi waatad, ſiis märkad kohe, et on meilgi oma looduſejõud, mida makſab karta. Eriti kewadiſel ajal, nagu praegu. Emajõgi on ta nimi. Muidu päris rahulik ja wiiſakas olewus, kelle rannal hea turja pleekida ning ahwenaid püüda, looduſeilugi imetleda, kuid kewadel, ſiis tõmba munder koomale ja katſu et eemale ſaad.

Praegu ta tõuſeb iga päewaga ja kes teab öelda, millega ſee tõus lõpeb. Weeteedewalitſus teatab küll, et uputuſi pole ſel aastal karta, kuid mine ſa tea, kas ſee Emajõgi nii ſõnakuulelik on, et kõrgete wõimude eeskirjade järele oma looklemiſt ſeab. Äkki mõtleb teiſiti ja ſea talle ſiis waljad pähe!

Eks Tallinna lehed ſeletanud ju kogu kodumaa kohta, et tänawu ſiin uputuſt ei tule, aga nagu tänaſeſt leheſt loete, ei ole weed ſeda arwamiſt ega ſeiſukohta jaganud ning on hakanud üle ujutama ja ſildu lõhkuma.

Nii et weed wõiwad hakata woolama ka Tartus ja tuleb warakult lodjad walmis waadata, et ſaaks hommikul õigel ajal tööle. Halb ſee ju on ja tülikas, kui aga mõelda nendele Mehhiko kodanikkudele, ſiis on ikkagi päris paradiis. Tilga weega ſaad ikkagi hakkama, tulejoa eeſt ei jookſe kuhugi.

Eſialgu aga muidugi ootame ja loodame, et Emajõgi on ſiiski wiks ja teeb nii, nagu määrustes ette nähtud ja ſadamakapten arwas. Ja määruſed kõnelewad, et ega uputuſt ei tohi tulla. Kõwasti keelatud!

Tristan.

Parlamendi meeleolud.

Nüüd warsti tuleb kätte niiſugune aeg, ei mina enam riigikogu rõdule ei lähe. Seal on igaw ja unine. Nagu möödunud teiſipäewa kooſolekulgi.

Praegu üldſe ja igal pool on üks kaine ja rahulik ajajärk. Midagi kuſagil ei ſünni, elatakſe waikſelt ja rahulikult. Ja ettenägelikult. Mis aga muud on ette näha kui ſuwi. Ja on ſiis ettenägelikult hakatud mõtlema ſuwele. Kaks iluſat rahwaſaadiku ſuwe on läinud raisku järjeſt. Üleminewal aastal oli ſuwel Rei mahawõtmine ja Strandmanni aſemele tõſtmine, mille peale kuluſid ſüdaſuwe päikeſepaistelikumad päewad. Möödunud ſuwel tehti terawiljakaitſe ſeaduſt. Ja rahwa wäljawalitud poeg, parlamendiliige, pole ometi nagu üks keldritaim, kes ei pea nägema päewawalguſt ja peab kahwatama näoſt ja minema kollaſeks. Ja witamiini ja päikeſe wanni ei ſaa. Päälegi kui on ette näha, et 1932. a. ſuwi läheb jälle mööda Toompea müüride wahel, ſeſt ſiis on ſamad mehed uuesti walitud ſiia tagaſi ja peawad ſiin jälle kaaluma, keda panna walitſema, juſt nagu oleks riigikogu tõepooleſt uus ja rahwas awaldanud oma muutunud tahet. Seepäraſt nii eelolew ſuwi on mõeldud parlamentliſe töö puhkuſeks.

Ja juba eſimestel istungjärgu päewadel wanematekogu manitſes ſeda ſajaliikmeliſt koguduſt, et mis teeme tehkem ruttu, et pühadeks oleks rahu majas. Ja ſeati ſiis kokku nimestik ſeaduſteſt, mis tarwis läbi wõtta. Aega oli wiis nädalat, mispäraſt üteldi, et ſee on riigikogu pjätinedella. Ja komiſjonid aſuſid oma tööde juure kui noored lõwid, et täita ſeda kawa. Ja need tööd olewat juba niiwõrt edenenud, et juba räägitakſe, et pjätinedella tuleb täita nelja nädalaga.

Wanad parlamenditegelaſed, wanad rahwawanemad, kes juba Aſutawaſt koguſt ſaadik pole ſaanud päkile muud tööd kui ſeaduſte heegeldamiſt, teawad rääkida, et kunagi parlamendi töö polewat olnud nii wiljakas ja kunagi ſee maſin pole liikunud nii tõrkumata ja nii wäikeſe müraga. Nii et on ſaanud tõeks ſee wanaſõna, et tühi tünn weereb müri naga ja kärinaga, aga täis waat wajub kui üks ſahin ja nahin.

Ja nii on loota, et ſuwiste pühadeks rahwa peaajud walguwad Toompealt laiali ja jääwad jõule ikka ainult wälis ja riigikaitſe komiſjonid. Juhuſeks kui keegi ei torka diplomaatiliſe nõelaga wõi ähwardab rusikaga. Suwiste pühadeks loodetawasti kewadegi on juba nii kaugel, et need rahwaſaadikud, kellel on oma maalapp olemas, wõiwad teha alguſt ſuurte kaerte külimiſega. Suurte kaerte külimiſega wõiwat teha alguſt kohe päraſt wiimaſt öökülma, muud kunsti ſelle juures ei ole. Kes aga külib nii, et wiimane öökülm tuleb juba oraste ninadele, ſee jääb kaerteſt ilma, ſeſt külm wõtab need nagu kapſataimed. — Ja teiſed parlamendimehed wõiwad hakata täie jõuga tööle oma wõi, muna ja peekoni ekſpordis. See on kõik nii targasti ſeatud, et ühed toodawad ja teiſed ſaadawad ja kõik nad istuwad riigikogus koos. Ja teiſed riigikoguliikmed wõiwad ka minna ajama oma teiste ametite aſju, minna tagaſi linnapeaks, hooldajaks ja hingekarjaſeks ja kuhu keegi endale on muretſenud teiſe kodu. Ja need, kes on muudeſt ametiteſt ja allikateſt täitſa plangid, wõiwad minna näiteks Indiasſe wõi mõnesſe muusſe päikeſepaisteliſſe paika koguma witamiine ja teritama närwe, ſeſt tulewal talwel läheb terwis ja waimu jõud jälle tõſiſelt kaalule. Seſt ſiis algab tormijooks walija ſüdamele, rünnak tema häälepiukſukeſe wallutamiſeks, ſõda erakondade ſöödamaa päraſt.

Ja nüüd ſiis on waikus enne tormi ja ſee ähwardab kesta ſügiſeni. Kui möödunud teiſipäewal keskkoolide küſimuſe juures räägitigi, ſiis üsna roidunult ja apaatſelt. Ja räägiti ſeepäraſt ainult, et ſee pole ka kellegi kord, kui koalitſioon teeb ſeaduſi, aga opoſitſioon peab rääkima, hädaldama, appi karjuma ja näpuga näitama, ſiis ta on omal kohal. Ja nii tuligi ſiis, et koondus, kes on wiimaſel ajal ka olnud kõwasti maawalitſuste wastu, hakkaſid kaitſma wiimaste huwiſid, kuigi nende mehi ei istu ſeal teps, waid kogud ja ſotſid on ſeal kõik jaotanud mis jagada oli.

Ja tööerakond rääkis ka, kuid ei ſaa ütelda, et päraſt kewadiſt pööripäewa oleks pööranud ka tööerakonna õnn. Selles asjas wiſt pööripäewa enam ei tulegi. Ja kõik, mis Kask rääkis ſeal wäikſe waeſe õpilaſe eeſt wõitlemiſeks, langes maha nagu wihmapiiſk hane raswaſelt ſulelt. Seſt haridusminiſter rääkis, kuidas Strandman tahtis wäikeſt waeſt õpilaſt õnnistada 40 krooniliſe kooliraha ſuurendamiſega ja kui ſee wäike waene õpilane nüüd pääſeb 20 krooniliſe kõrgenduſega, ſiis ta on uue walitſuſe poolt ſaanud 20 krooni „puhaſt".

Ja nii opoſitſiooni olukord on halb ja raske on walida kahe kurja wahel wäikſemat. Kui ei räägi, ſiis on omal rumal olla, kui räägid, ſiis kukud ſiſſe. Ega ſiis polegi oodata paremat, kui lõpetada istungjärk ja ſõita laiali.

Rõdu Hääl.

1. MAIL 1931. A. on kohtu- ja siseministeeriumi admin. ala kirjastuse III. järgu wõitude loosimine. Rutake kupongide saatmisega.

Ringi ümber kodumaa.

H. Luukas maetakſe täna.

Täna maetakſe Tartus ſurnud Pornuſe walla Kamara algkooli juhataja Hendrik Luukas. Ta ſuri wähjahaiguſe kätte 68 a. wanaduſes.

43 aasta kestel, mil ta pidas õpetaja ametit, wõitis laialdaſe poolehoiu lastewanemate ja teiste keskel. Kadunu oli kui loodud rahwakooli õpetajaks: ſügaw aruſaamine ja ümbruskonna hindamine, leplikkus, korralikkus, püſiwus õpetamiſes ja õrnus õpilastega ümberkäimiſes. Maal ei ole kerge töötada ,eriti ſiis, kui pääſewad wallale waſtolud. Kuid kadunu oskas lepitada ka wastu-oluſid.

Koolitöö kõrwal hindas ta kõrgelt ſeltskonna eneſeawalduſi, olles iſe koorijuht, ſuutis ta liikuma panna ümbruskonna noorſugu ka wäljaspool kooliſeinu. Optimiſtlik ilmawaade tõi tema juurde nõu küſima paljuid kohalikke elanikke ka nüüdſel raskel ajal.

Puhka rahus!

Otepää majaomanikud alewi linnaks muutmiſe wastu.

Otepää majaomanikud pidaſid hiljuti oma aastapeakoosolekut. Selts on aſutatud juba üle kümne aasta tagaſi ja oma algaastatel on ſelts wäikeſe tegewuſega piirdunud. Kuna wiimastel aastatel igaſuguste parteirakukeste kõrwalekerkimiſe tõttu oli ſelge, et ka majaomanikud ei wõinud ükskõikſeteks pealtwaatajateks jääda ja nüüd on paiſunud ſelts oma liikmete arwuga ühkes ſuuremaks ja teguwõimſamaks organiſatſiooniks kohapeal, mis alewi juhtimiſt peamiſelt edendab.

Koosolekul kõneldi ka alewit linnaks ümbermuutmiſe küſimuſe üle, milline küſimus on olnud alewiwalitſuſel juba aastaid päewakorral. Majaomanikud aſuſid ſelles küſimuſes eitawale ſeiſukohale, kuna alew ei ole kuigi jõukas ja ſee tooks weelgi raskuſi juurde.

Uude juhatusſe waliti: adw. Tuul, Oja, Kiwi, Behrſol ja Siska.

M. Aus'i tabamiſe eest anti taſu.

Mäletatawasti tabati 17. märtſil ſ. a. Aakre wallas Helmi talus Emilie Fleisſigi korteris üleriikliſelt tagaotſitaw Mihkel Aus, kes oma mitmeſuguste ſüütegude pärast wäga tuttawaks ſaanud. Auſi ilmumiſest teatas E. Fleisſig telefoniteel oma tütre Miralda läbi kohalikule konſtaablile, kellel ka korda läks Aus'i tabada. Kuna E. Fleisſig aitas kaaſa tagaotſitawa tähtſa iſiku tabamiſeks, arwas ta endal olewat õiguſe ſelle eest taſu ſaada. Ta pöördus wastawa palwega kohtu- ja ſiſeminiſteeriumi politſeiwalitſuſe poole, kust talle määrati taſu M. Aus'i elukoha üle teadete andmiſe eest, 50 krooni, milliſe ſumma E. Fleisſig hiljuti kätte ſai.

Suri alkoholi.

Ööſel wastu kolmapäewa leiti Nõo alewikus Peeter Silla maja hoowiſt ſurnult Johannes Koppel, kes ſama alewiku elanik oli. Surma põhjuſe kindlakstegemiſel ſelgus, et ſurm oli tulnud üleliigſe alkoholi tarwitamiſe tagajärjel.

Talusid pakutakſe rendile. Tänawu kewadel on märgata Waiſtſe-Otepää ja teiste ümberkaudſete talunikkude poolt paljude talude rendile pakkumiſi, eriti nende poolt, kes oma majapidamiſega raskustes.

Kratt Palupera jaamas. Wiimaſel ajal ſageneb Paluperas küttepuude wargus. Kratile näib kõige enam meeldiwat riigi puud, kuna eraiſikute omi ei wõeta. Politſei juurdleb aſja.

Loomatoidu puudus Kodijärwes. Kodijärwe ümbruskonna taludes teeb põllupidajatele ſuurt muret loomatoidu puudus. Toidutagawarad on pea igal pool otſalõppemas ja waewalt jatkub kellegil loomatoitu nüüd weel müümiseks. Eriti kimbatuſes on ſuuremad talud, kel ſuured karjad. Madalate hindade tõttu ei taha talunikud ka loomi wähendada.

Põllumajanduslik näitus Otepääs. Otepää põllumeeste ſelts otſustas tänawuaastaſe põllumajandusliſt näituſt pidada Otepää wabat. tulet. ruumes. Seni korraldati näituſt Wana-Otepääs oma katſetalu juures, ſelleks ehitatud ruumides, kuna ſee koht aſub alewiſt kaugemal, on otſtarbekohaſem näituſe korraldamine Otepääs.

Elwa, Otepää, Wirtsjärwe malewkondade ſuwilaager Wapramäel. Tänawune Elwa, Otepää ja Wirtsjärwe malewkondade waheline ſuwilaager peetakſe Wapramäel. Seni on ſuwilaagreid peetud malewkondade wiiſi, kuna nüüd korraldatakſe ühiſeid, milline korraldus omab teatud tähtſuſe ſõjaliſeſt ſeiſukohaſt ja on ka ſoowitud nähe kaitſeliitlaste pere keskel.

Uus adwokaat Elwas. Hiljuti aſus Elwa uus adwokaat, nimelt W. Jefimow, kelle kontor on Jõe tänawal nr. 2, Pälli majas. Senini töötaſid Elwas üks wannutatud adwokaat ja ü's adw. abi.

1929. a. ſügiſel aſutati Elwa ÜENü kohalik oſakond. Seltſi ümber kogunes kohe alul õige kogukas liikmete arw. Teotſeti intenſiiwſelt. Nüüd, paariaastaſe elnea järele näib aga oſakond ſurmale ſuikuwat.

Kirik nägusamaks. Elwa kirikunõukogu on otſustanud eeloolewal ſuwel Elwa kirikus ette wõtta ſuurema remondi. Algkapital ſelleks on juba olemas. Neljapühil korraldatakſe loterii-allegri, mille ſiſſetulek läheb ſamuti remondi heaks. Kirik kawatſetakſe ſeestpoolt wärwida ja altariruum ſuuremaks teha. — Elwa uſuelu on ſeitſaadik, mil kogudus iſeſeiſwa õpetaja ſai, õige jõudſal ſammul edenenud, ka kirikuskäijate arw on ſuurenenud.

Elwa turg. Halwa tee tõttu turg wäike. Rohkesti müügil piimaſaaduſi. Kanamunade hind näitab wäikeſt languſt, teiſed ained püſiwad endiste hindade juures. Wõi 400 gr eeſt nõuti 60—75 ſenti, piimaliitriſt 10 ſ., hapukoor l. 70 ſ., kohupiimaſt 15 ſ. l., munapaariſt 8—10 ſ. Rukkijahu oli õige wähe, 16 kg eest küſiti 2,30—2,50 kr. Kartuleid ja lihaſaaduſi oli ſamuti wähe. Wärske lawawili puudus täiesti.

Hobuste hinnad Järwamaal. Talwega wõrreldes on tõusnud hobuste hinnad. Kuna talwel keskmiste tööhobuste eest nõuti ja maksti 150—240 krooni, on kewadel nende hind tõusnud 180—270 krooni peale. Hobuste hindaſid üldiſelt on tõstnud nende oſtmine wäljaweoks.

Tapalaſed aſutawad ſpordiklubi. Aastat 6—7 tagaſi aſutati Tapale ſpordiſelts „Sport“, kes iſegi üleriikliku kuulſuſe omandas oma hea ja wõitmatu jalgpallimeeskonna kaudu. Kuid ſelts ſai tegutſeda kõigeſt aastat paar, ſiis ſuri ta täielikult wälja. Selle järele kutſuti ellu 1926. a. ſügiſel kohaliku kaitſemalewkonna juures ſpordiklubi, kes kuni möödunud aastani nii mõndagi korda ſaata ſuutis.

Nüüd on aſutamiſel uus organiſatſioon, jällegi ſpordiklubi, mille põhikiri ka juba regiſtreerimiſele ſaadetud. Uue organiſatſiooni organiſeerijateks on kohalikud raudteelaſed, ärimehed ja majaomanikud, kes ka organiſatſiooni majanduslikult kindlustamiſe eest hoolitſewad.

Tapalaſed waimuliku laulupäewa ootel. Ühenduſes Tapa-Jakobi koguduſe uue kiriku ehitamiſega korraldatakſe koguduſe poolt kiriku ehitustööde toetamiſeks eelſeiſwal ſuwel juuni lõpus waimulik laulupäew. Külaliskoorina wõtab oſa Tallinna Jaani koguduſe ſegakoor helilooja Enn Wõrgu juhatuſel. E. Wõrk kutſutakſe ka laulukooride üldjuhiks.

Tapa keskkool ſaab uuſi ruume. Ühenduſes Tapa keskkooli edaſijäämiſega ſeniſteſſe ruumideſſe, mis ſoodſamad kui teiſed warem kõne all olnud linnas leiduwad ruumid, on linnawalitſus aſunud üürilepingu pikendamiſele majaomanikuga — raudteewalitſuſega. Linnal on wõimalik weel raudteelt uuſi ruume juure ſaada, mis aſuwad koolimajaga ühel õuel, raudteewalitſuſele kuuluwas teiſes majas. Kuna järgmiſel õppeaastal ſulgeda kawatſetakſe weel kooli juures tegutſew täienduskool, ſiis laheneks keskkooli ruumide küſimus õige tunduwalt.

End. linnanõunik ſuri weeremängul. Teiſipäewa õhtul kella 9 paiku ſuri Pärnus, kodanikkude klubi ſaalis ſüdamerabanduſſe weeremängu juures endine Pärnu linnanõunik Georg Tannebaum. Kohalekutſutud arſt konſtateeris ſüdamerabanduſt.

Teiſipäewal algaſid Pärnus ſealſe ſpordiſeltſide liidu korralduſel ſpordiſelts „Terwiſe“ ruumides wahekohtunikkude kurſuſed. Oſawõtjaid oli rohkesti, mis näitas huwi aſja algatuſe wastu. Lektoritena kõneleſid wõimlemisõpetaja Joh. Meimer, Joh. Tamm ja A. Pärtels. Kurſuſi peetakſe kaks korda nädalas.

Reklaamplakadid ſaadeti Soome. Pärnu kuurordi reklaamplakaadid, mis tänawu uuesti walmiſtati, on ſaadetud Soome raudteejaamadeſſe wäljapanemiſeks. Samuti on ſaadetud plakaadid ka kodumaa raudteejaamadeſſe.

Pärnu lahes lõhutakſe jääd. Kolmapäewal hakkas puksiirlaew „Wilma“ Pärnu lahes jääd lõhkuma. Jää on wõrdlemiſi ſulanud ja lõhkumine ei ſünnita raskuſi.

Jõgewa Ühispanga juubel.

Jõgewa ühiſpank pühitſes oma tegewuſe 10. aastapäewa. Koosoleku eel oli korraldatud aktus, kus kõneles Eesti Rahwapanga dir. A. Kask, kes oma referaadis „Ühistegewuſe tähtſus meie praeguſes rahwamajanduſes“. Põhjalikult ja ſelgeis joontes näitas, kuidas meie ühiſel jõul oma põllu- kui ka rahwamajanduſt oleme ſuutnud tõsta ja endid maksma panna juba nii mitmel alal.

Ühiſpanga 10 aastaſe tegewuſe üle pakkus kuſuka ülewaate panga aſjaajaja J. Miitra, kes arwudes näitas, kuidas ühiſpanga tegewus iga aasta järjekindlalt on kaswanud, panga wastu uſaldus tõusnud ja kapitalid ſuurenenud, mis wõimaldas ühiſpangale ka pinewuſe protſenti iga aasta alandada. Peale kõnede ütleldi mitmete eſituſte poolt ſooje terwituſi ja loeti ette poſtikaudu ſaadetud õnneſoowid. Lauldi hümni ja Jõgewa tuletõrje ſeltſi orkestri poolt pakutud muuſikapaladega lõppes aktus. Kohe peale aktuſt algas ühiſpanga peakoosolek. Koosoleku juhatajaks waliti adw. H. Sumberg Tartuſt ja protokollijaks paluti alewi ſekretär O. Paju. Ühiſpanga 1400 liikmeſt wõtſid peakoosolekuſt 147 liiget oſa.

Loeti ette wälisrewiſjoni protokoll, mis oma lõppkokkuwõttes panga arenemiſe, aſjaajamiſe ja arwepidamiſe üle täiesti rahuloldawaid otſuſi andis. Läinud aasta aruanne, mis näitab 31. detſembril 1930. a. arwete läbikäiku 15.233.149,94 kr., arwete ſeiſu 925.786,94 kr., ülejättes 9.990,61 kr. puhaskaſu, milleſt kantakſe 20 proſ. — 2000 kr. tagawarakapitali juure, makstakſe 8 proſ. — 5.519,25 kr. oſakaſu, juhatuſe, nõukogu ja rewiſjonikomiſjoni liikmetele 690 kr. ja ametnikkudele ja teenijatele määratakſe 1240 kr. liſataſuks. Heategewatele aſutuſtele annetuſteks 310 kr. ning ülejäänud ſumma 231,36 kr. jäetakſe juhatuſe käſutuſſe, wõetakſe wastu ja kinnitatakſe peakoosoleku poolt ühel häälel. Samuti wõetakſe eelarwe 1931. a. kohta 85.000 kr. taſakaalus wastu.

Wanaduſe järele lahkunud juhatuſe liige Tõnis Mürk ja nõukogu liikmed Joh. Matſon ja Martin Puniſepp walitakſe tagaſi. Nõukogu liikmete aſemikkudeks walitakſe A. Porgaſaar ja Hans Rätow tagaſi. Samuti rewiſjonikomiſjoni liikmed A. Kangur, J. Aamiſepp ja Ed. Laanberg walitakſe tagaſi. Ühiſpanga põhikirja paragr. 37 muudetakſe nõnda, et wõimalik oleks peakoosolekut ühel päewal ära pidada.

Krediidi ülemmäär, mida nõukogu wõib awada üksikule laenutarwitajale, tohib tõusta kuni ühe kümnendiku oſani oma kapitalideſt, kinnitatakſe peakoosoleku poolt. Panga kuulutuste ja teadaannete kohalikuks lehteks tunnistatakſe „Postimees“.

Wolitatakſe juhatuſt panga pärast olewat krunti Jõgewa alewis panga nimele kinnitama, ſamuti tulude arwel kahjuks kanud ſummad, kui nad üksi tulewad, panga maja ehituskapitali arwele kandma, ſeſt panga tegewus kannatab wastawate ruumide puuduſe all.

Koosolekul walitſes wäga aſjalik meeleolu ja kõik otſuſed tehti ſuure häälteenamuſega.

Peale koosoleku oli korraldatud koosviibimine ühiſpanga aſutajate ja praeguſte tegelaste ja ametnikkude ning kutſutud külaliste jaoks.

Tartu teated.

Suured noorſoo ſuwipidustuſed tulemas.

ÜENü Tartu oſakonna 10 a. juubelipidustuſte korraldaw toimkond pidas 21. ſkp. oma koosolekut, kus kujundati wastawad alatoimkonnad, ſäeti kokku üksikasjaliſem kawa ning otſustati paluda ning kaaſa tõmmata toimkondadeſſe kaasaitajaks ka wanemaid ſeltskonnategelaſi.

Teatawasti korraldab oſakond eeloolewal ſuwel kahel päewal — 13. ja 14. juunil Tartus ſuuremaid pidustuſi, kus kawas: ühendatud ſega- ja meeskooride kontſerdid, ühendatud rahwatantſurühmade ettekanded, üleriikliſed ÜENü waheliſed ſpordiwõistluſed ja muud omakultuuriliſed peod. Ühendatud kooride kontſerte on juhatama palutud J. Simm ja R. Ritſing. ÜENü keskjuhatuſe poolt wäljaantaw noorſoo ajakiri „Eesti Noorus“ ilmub ſel puhul ſuurendatult ja Tartu oſak. juubelinumbrina. Pidustuſiſt wõtawad oſa ÜENü oſakonnad ja palju teiſi hariduſorganiſatſioone Tartuſt ja mujalt. Seni on ülesannud 30 ſega- ja meeskoori, ligi 1000 lauljaga, 25 rahwatantſurühma 300 tantſijaga ja üle 100 ſportlaſe. Ülesandmiſi tuleb weel juurde. Nagu ſelleſt näha, kujunewad meie noorte pidustuſed õige rahwarikkaks.

Lapſed ſuwekoloniiſſe!

Kukulinna — laste paradiis.

Nagu kooliarstide poolt kogutud andmed näitawad, kannatab palju lapſi kitſaste korterite ja õhupuuduſe all. Oſaliſelt aitaks olukorra parandamiſt tuua ſee, kui lapſed kooli waheajal maal elakſid. Paljud wanemad ei ſaa ühes lastega ſuweks maale minna, kuid lapſi peaks ikkagi maale ſaadetama. Et lastewanematele wastu tulla,, korraldab Tartu lastekaitſe ühing ka eeloolewal ſuwel Kukulinnas ,iluſal Saadjärwe kaldal laste ſuwekolonii. Kolonii on määratud tütarlastele, wanuſe peale waatamata. Poiſikeſi wõetakſe ſinna 7—10 aastani. Ülesandmiſi wõetakſe wastu kooli ambulantſis kolmapäewiti kella 3—½5 ja laupäewiti kl. ½2—3. Samuti regiſtreeriwad ſoowijaid koolijuhatajad.

Palju nuriſetakſe ſelle üle, et ainult wigaste laste eest hoolitſetakſe, kuid wähe tehakſe ſelleks, et lapſi terwetena hoida. See ongi lastekaitſe ühingu ülesanne ja ühing pöörab palwega kodanikkude poole, wõtta oma peale mõne kaswandiku ülewalpidamiſe kulud kolonis.

Loeng naha rawimiſeſt.

Reedel kell 8 õhtul Raadioringhäälingu Tartu ſaatejaam annab edaſi Eesti Terwishoiu Muuſeumiſt dr. P. Hanſeni loengu. „Naha eest hoolitſemiſeſt ja ſelle tähtſuſeſt“.

Tänaſe Soome laulude kontſerdi puhul.

Tartu Meeslaulu Selts on aſunud tänuwäärt ülesande teoſtamiſele Soome laulude kontſerdi korraldamiſe näol.

Soome muuſikas on wälja arenenud kindel rahwuslik omapäraſuſe joon, milline tabawaks wäljenduſeks põhjamaa karedale looduſele ning jõuliſele hingele. Naaberrahwa muuſikute peres on terwe rida üldeuroopaliſe kuulſuſega nimeſid, nagu Sibelius, Merikanto, Palmgren j. t., kelle teoſed leiduwad tänaſe kontſerdi kawas. Patriarhiks ſoome muuſikas on ſiiski Jean Sibelius, kelle eestuſule ning ſuunale järgneb noorem generatſioon. Oma loomingus haareb ta laialiſi worme, milliſtes walitſeb majeſteetlikult ſoome tüſedus. Muuhulgas tuleb ettekandele kontſerdil tema „Südame laul“, mida autor peab oma õnnestunumaks koori teoſeks. — O. Merikanto eſineb oma meloodiakülluſega. Ta on rikastanud ſoome wokaalmuuſikat rohkesti rahwawiiſi ainetel. S. Palmgren, wõrſudes kaugelt põhjaſt — laplaste keskelt, haarab omapäraste meeleolude tõlgitſejana, ſaades ſageli inſpiratſiooni põhjamaa primitiiwſelt looduſelt. — Üldiſelt tuntud „Nuiameeste marſi“ autori — waraſelt ſurma ſaanud anderikka Toiwo Kuula — töödes peab eriti nimetama ſuurt meeleolurikkuſt, milline, liikudes melankoolia wallas, ſageli paiſub ſügawhaarawate dramaatiliſte momentideni. Kontſerdi kawas on tema meeleolurikas „Õhtupilwed“ ning ſünge „Kullerwo laul“. Peale ülalnimetatuſe eſineb kontſerdi kawas terwe rida teiſigi huwitawaid koori- ning ſoololaule, milliſte eſitamiſeks reede õhtul Estonia ooperi tenor hra K. Ots, pianiſt hra O. Roots ning Tartu Meeslaulu Seltſi 80-liikmeline meeskoor hra E. Tubina juhatuſel oma paremat tahab pakkuda.

Mis arutatakſe linnawolikogu koosolekul.

Tartu linnawolikogu koosolekul tulewad esmaspäewal arutuſele muuhulgas uuesti awanſi nõutamine tulu- ja liſaärimakſu arwel, juhiskiri hangete ja tööde wäljaandmiſe korra kohta, küttepuude oſtmine riigi metſatööstuſelt, naha- ja ſuguhaigete haigla küſimus, oſtueesõiguſe tarwitamine ühe kinniswara kohta jne.

Tööriistade wargus. Karl Järwelt, kelle elukoht Pärna tän. nr. 24, warastati ööl wastu kolmapäewa kuuriſt lukumurdmiſe teel mitmeſuguſeid tööriistu ja puid.

Suurem aſjade loterii.

Tartu Eesti Käſitööliste abiandmiſe ſelts korraldab ſuurema aſjade loterii. Looſide arw 5000, wõituſid 500.

„Afganiſtan“ õpilastele.

Kino „Glorias“ korraldatakſe reedel ja laupäewal kell 8 etenduſed alg- ja keskkooli õpilastele. Demonſtreeritakſe filmi „Afganiſtan“. Film annab põhjaliku ülewaate ſelleſt omapäraſeſt maaſt ja rahwaſt. Pääſetähed 10 ſenti ja tulewad lunastada koolide kaupa.

Tartu Aedlinna Selts ootab wastuſeid.

Tartu Aedlinna Seltſi juhatus ſaatis hiljuti aedlinna ehitus- ja aiatöökruntide kaſutajaile laiali ringkirja ühes küſimuslehtedega, mille kaudu tahetakſe teada ſaada ſeltſi liikmete ja mitteliikmete arwamiſi paljudes küſimustes.

Muu ſeas kogutakſe ka andmeid, kui palju wajatakſe tſementi 1931. a. ehituste otſtarbeks. Kuna neil päewil ſaabus ſeltſi palwe peale wastus „Eestitſemendilt“ ſoodustatud hinnaga tſemendi ſaamiſe aſjus, kus nõutakſe andmeid tarwisminewa tſemendi hulga kohta, ſiis oleks ſoowitaw, et küſimuslehed täidetult wõimalikult kohe tagaſi ſaadetaks.

Ühisabi palwe.

„Ühisabi“ toetajad on ſeni olnud peaasjalikult ärimehed. Et praeguſel raskel ajal tööd endiſes ſuuruſes edaſi teha (möödunud kuus näit. olid „Ühisabi“ kulud 170 kr. ſuuremad kui tulud), on „Ühisabi“ juhatus otſustanud toetuspalwega pöörduda kõigi Tartu jõukamate kodanikkude poole. Toetada on wõimalik kahel wiiſil: aſtudes „Ühisabi“ toetajaliikmeks, ehk oſtes „Ühisabi“ lõunatſekke, mida raha aſemel wõiks abiwajatele anda. Lõuna hinnaks on 10 ſenti. Kuna kerjamine ärideſt on ſiirdunud majadeſſe, oleks ſee eriti ſoowitaw kõigile, kes ſoowiwad, et nende toetuſt mitte kurjasti ei tarwitata. Ühtlaſi tuletame weel kord meele, et „Ühisabi“ toetamiſeks on aſutatud palukeste kogumine, kuhu wõiksite kõik ſeda anda, mida teie iſe enam ei tarwita, nagu kondid, kaltſud, pudelid jne. Toetuswastuwõtjad on waruſtatud wastawa wolituſega.

Ettewaatust warastega!

Wiimaſte päewade jooksul on jälle wargusi ette tulnud. Wargad toimiwad õige „aſjatundlikult“. Liiguwad noored mehed, kes koguwad päewaajal enne „informatſiooni“ ja tegutſewad ſiis õhtul, kui juba pimedaks läinud. Päewal minnakſe majadeſſe, et uurida ſiſſekäike, treppe, pööningute ukſi jne. Kui keegi peale tuleb majaelanikeſt, ſiis küſib midagi „ametimees“: „Kas on teil waske müüa“, teinekord ütleb: „Olen waene üliõpilane, palun natuke toetuſt“. (Wiſt kujutab omale waras ette niiſuguſena operetti „Kerjusüliõpilane“!). Kolmat korda tullakſe ja ollakſe weel julgem ja leidlikum: öeldakſe läheduſes elawat ja palutakſe luba raadio juhtimiſeks teatawa maja katuſe kaudu; ſel teel tahetakſe wähemalt teada ſaada pööningu aſukohta ja kui majaperemees lahke ja lubab pööningule, ſiis tutwunetakſe ka pööningu ſiſuga. On juhtumiſi olnud, kus ſamal õhtul, kus päewal niiſuguſed „agendid“ käinud, need päris „ametimehed“ kohal käinud ja kodanikkude aſju, mis waraste arwamiſel majades üleliigſed olid, „lahkesti“ kõrwale toimetanud. Seepärast: ettewaatuſt!

Kui koolid ſõidawad Prantſusmaale.

Prantſusmaa turiſmi komiſjonilt ſaabus teade,, et koolide ja koolitegelaste ekskurſioonid, kes ſuwel Prantſusmaale ſõidawad, wõiwad ſealſetes koolimajades omale korterit leida tingimuſel, kui ſamal aluſel ſaawad korterit ſiin ka Prantſuſe koolide ekskurſioonid.

Tänuawaldus.

Kriſtlik Noorte Naisühing awaldab oma ſoojemat tänu kõigile, kes ühingu rahakorjandusnädalal oma lahke annetuſega toetaſid ühingu tööd.

Aiandus-meſindusskoolis õppetöö lõpp 1. mail.

Aiandus-meſinduskoolis lõpeb õppetöö 1. mail, et õpilaſed ſaaks aegſasti aſuda ſuwepraktikale.

Teater ja muusika.

„Wanemuiſes“ homme „Minu beebi“, piletihinnad 40—110 ſenti.

„Minu beebi“, üle hulga aja eſimene jant, paneb naerma algusest lõpuni. Seniſtelt etenduſtelt on publik lahkunud igakord kõige paremas tujus. Tegewad prl Teetſoff, Suworowa, Tubin, Libene, prli Reinik, hrad Põder, Waino, Piller, Kurg, Rau.

Pühap. kell 3 p. l. lastele „Aladin ja imelamp“ 2. jagu.

Pühapäewal wiiakſe Aladini ſeikluſed lõpuni. Nad on wäga huwitawad, ſiſaldawad ühtlaſi ka palju nalja. Palju muuſikat, laulu ja tantſu. Nimiosas R. Rataſepp. Muidu tegew kogu trupp, liſakoor ja lapſi. Piletihinnad 20, 30, 40, 50, 60 ſenti ühes riidehoiuga.

Waimulik kontſert Tartu Pauluſe kirikus.

Pühapäewal, 26. aprillil kell 6 p. l. korraldatakſe Pauluſe kirikus waimulik kontſert. Eſineb Tartu õpetajateſeminari koor ja ſümfooniaorkester oma muuſikaõpetajate J. Kärt'i ja A. Kiis'i juhatuſel. Piletid eelmüügil õpetajateſeminari kantſeleis (Lai tän. nr. 28) ja Pauluſe kiriku kantſeleis (käärkambris). Puhas ſiſſetulek läheb koguduſemaja ehituſe heaks.

Üliõpilaskonna ſegakoori lauluharjutus jääb täna ära. Järgmine harjutus laupäewal kell 19 Kaitſemalewa kodus, Karlowa tän. 24. Eſinemine ſealſamas kell 20. Ilmuda eſinemisriietuſes.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Kõned William Stern'iſt.

26. apr. kell 6 p. l. korraldawad Akadeemiliſe Filoſoofia ja Pedagoogika Seltſid ülikoolis (auditoorium 4) kõnekoosoleku Hamburgi filoſoofia profeſſori W. Sterni 60. ſünnipäewa puhul. Stern kuulub maailmakuulſuſega filoſoofide hulka. Tema loodud ilmawaade — „kriitiline perſonaliſm“ — pääſeb järjeſt enam meieaja eluſuhtumiſt mõjutama; tema uurimuſed differentſiaalſe pſühholoogia ja intelligentſiprobleemi alal on pedagoogiliſelt laialdaſe tähtſuſega. Kõnelewad dir. Juhan Tork ja mag. Th. Künnapas. Oſawõtt kõigile waba.

Teadaanne Wabadusriſti Wendade Malewkonna malewlastele.

Käesolewaga teatan, et Wabadusriſti Wendade Malewkonna üldkoosolekut peetakſe 29. aprillil kell 19 malewa ruumes Karlowa tän. 24. Nimetatud koosolekuſt oſawõtt kõigil malewlastel tingimata tarwilik.

Malewkonna päälik.

Tartu Õpetajate Seltſis, Gildi t. 8, reedel kell 8 linna kutſenõuande büroo juhataja dr. R. Õunap'i kõne: Tööturu politika.

Toimetusele saadetud kirjandus.

Naerew Narwa nr. 1. Ilmub kord kuus Narwas.

Eesti Kaut nr. 6. Järgmine number ilmub jüripäewaks.

Maailma maad ja rahwad 5. Dollariteemaa Anglo-Ameerika.

Lahja piim müügil.

Tarwitatakſe wälismaa „lahjenduswiiſe“.

Pea kõikides linnades on wiimaste kuude kestel märgata, et turule ja kauplustesſe toodaw piim lahjemaks läheb. Muidugi on palju niiſuguſeid juhtumiſi, kus piim enam raswaprotſendi alammäära wälja ei kanna. Nii oli Wiljandis neil päewil wõetud 15 proowiſt 9 alla 3-protſendiliſt. Sama wahekord on aſet leidnud ka teistes linnades ja teiſtel proowiwõtmiſtel. Tähendab, ſiin on piima lahjendamiſega tegemiſt, lahjendamiſega on kogemata minnud üle keelatud piiri. Jätame wälja need kõneſt, kellel piim alla nõuetawa normi. See on kuritarwitus ja kuulub karistuſe alla. Kuid imelik on nähtuſe ſee oſa, et enamik linnades müüdawaſt piimaſt ei tõuſe üle raswaprotſendi alammäära. Nagu andmed näitawad piimaühingutes ja teiſtel proowidel, on meie karjad rammuſa piimaandiga, ſ. o. ületawad kaugelt nõuetawa alammäära. Ei ole nimelt ka ſee, et ainult need piima linna weaks, kelle karjad minimaalſe raswaprotſendiga piima annawad. Juba ſelleparast, et need, kes piima korteritesſe weawad, annawad kõrge raswaprotſendiga piima ja mõnikord ühes ja ſamas müügikohas wäga mitmeſuguſe raswaprotſendiga piima leidub.

Kas ei ole mitte nii, et on hakatud tarwitama wälismail nii rohkesti kaſutamiſel olewat abinõu — lahjendamiſt, ſ. o. turule laſtakſe ainult niiſugune piim, mis lahjendatud on wastawa turu alammäärani. Seda wiiſi tarwitatakſe wälismaadel wäga laialt ja nähtawasti leiab ſee „uuendus“ ka meile teed.

Nähtus on ſeletataw ſellega, et piimaſt makſetakſe ühetaoliſt hinda, waatamata misſuguſe raswaprotſendiga üks ehk teine piim on. Enne ei ſaa meie kuskil kõrwaldada ſeda üldiſeks ſaanud lahja piima nähtuſt, kui piimatootjad hakkawad piima turule laskma wastawate märkidega waruſtatud nõudes. Siis on wõimalik piimaſt hinda ſaada juba raswaprotſendi aluſel. Küllap ſelguks ka, et müügil olew piim kohe „raswaſemaks“ muutub.

Sport.

Tartumaa eſiwõistluſed murdmaajookſus.

Maakonna eſiwõistluſed murdmaajookſus peetakſe nädal peale Eesti eſiwõistluſi, ſ. t. 3. mail kell 12.

Jalgratturite nõupidamine.

Tartu Jalgratta Klubi korraldab pühapäewa hommikul kell 10 linna malewa ſtaabis liikmete ühiſe nõupidamiſe Riia Eesti Seltſi ſuwiſe külastamiſe aſjus. Samas tuleb arutuſele ja lõplikule läbiwaatamiſele klubi uue dreſſi ja mustri küſimus ning mitmed teiſed huwitawad küſimuſed.

Soe ilm püſib.

Reede ööſel merel weel kõwad, päewal üldiſelt raugewad lõunakaarte tuuled, ſelgewõitu, ſoe ilm püſib.

Ülewaade neljapäewal, 23. aprillil.

Eilne Poola madalrõhkkond liikus üle Läänemere lõunaoſa Kesk-Rootſi, mille tõttu tema läänekülgel walitſew halb ilm ühes lume-adudega ei pääſenud Eestiſſe ega mujale Läänemere idarannikule, waid jäi püſima Skandinaawiaſſe. Eestis ja Soomelahel tekkis ainult kõwa kagutuul ja ſadas läänerannikul ööſel kerget wihma. Läänemerel ja Saaremaa rannikul walitſeb üldiſelt kuni 9 palline lõunatorm. Atlandilt läheneb Schotimaale uus madalrõhkkond, milline ühineb Skandinaawia madalrõhkkonnaga ja ſuundub ſiis aeglaſelt põhjapoole. Kõrgerõhkkond püſib endiſelt Ida- ja Kesk-Wenes. Temperatuur Wenes, Kesk-Euroopas ja Läänemere idarannikul weelgi tõusnud. Skandinaawias wähe langenud. Hommikul oli Wenes 3—13 kraadi, Eestis 3—8 kraadi, Soomes 1—4 kraadi, Kesk-Euroopas 3—8 kraadi ja LääneEuroopas 2—9 kraadi ſooja. Skandinaawias oli paiguti 0—5 kraadi külma, paiguti 1—4 kraadi ſooja.

Weetõus Emajões jatkub endiſelt kiiresti ja ulatus täna keskpäewal 261 ſm kõrguſele. Seega on tõusnud ööpäewa kestel 33 ſm wõrra.

Wastutaw toimetaja Oskar Mänd.
Wäljaandja Eesti Kirjastus-Ühiſus
„Postimees“.
Trükitud „Postimehe“ trükikojas, Tartus.

Seedimisrikked on õige tihti närwilise iseloomuga. Kes tahab wältida närweärritawalt mõjuwaid koffeiinisisaldawaid jooke, see joogu suurepärast, koffeiinita, ehtsat oakohwi: HAG-KOHWI

Auliige ja ülemvarahoidja

Ernst Oberleitner

Üleviimine Jaani kirikusse reedel, 24. aprillil.

Äraminek pritsimaja juurest punkt kell 6.30 p. l.

Matmine laupäeval, 25. aprillil.

Äraminek pritsimaja juurest punkt kell 4.30 p. l.

Ilmuda kõikidel jaoskondadel paraadimundris. Laupäeval jaoskonnad lippudega ja muusikakoor täies koosseisus.

Peamees.

«Vanemuise» teater

Laupäeval, 25. aprillil kell 8 õ.

Minu beebi.

M. Hennequini jant 3 vaat.

Pääsetähed 40, 50, 60, 85 ja 110 senti ühes riidehoiuga.

Pühapäeval, 26. aprillil

kell 3 p. l.

LASTEETENDUS:

Aladin ja imelamp

II jagu.

Muinasjutt laulu ja tantsuga 4 vaatuses 6 pildis.

Pääsetähed 20, 30, 40, 50 ja 60 s. ühes riidehoiuga.

Kell 8 õhtul

Linnukaupleja

R. Zelleri operett 3 vaatuses.

Pääsetähed 40, 50, 60, 85, 110 ja 160 senti ühes riidehoiuga.

Üli- ja kooliõpilaste pääsetähed maksvad.

Majaomanike Selts.

Tähe tän. 29.

Kontsert ball

Kavas: Orkestri ettekandeid, naljaettekandeid jne.

TANTS.

Puhkpillide orkester.

«MISS PIDU»

(piduiluduse) valimine. **Miss saab auhinna.**

Algus kell 9 õhtul.

Päästmed 40 senti.

Räbalate hinnad

kõvasti kerkinud.

Puhtad linased I. sort — 37½ snt. kilo, puhtad sitsi I. sort — 25 senti kilo, villased I. sort 12½ snt. kilo, vanad kasukad I. sort — 30 snt. kilo, II. sort — 18 snt. kilo. 1. maist algab vastuvõtmine Elvas, 1. juunist — Tartus. Jaanipäevast peale igas linnas üle Eesti, kuhu vajatakse ka kohe korralikke **naisärijuhte** ja kautsjonivõimelisi **kassapidajaid.** Soovijad võivad kirjutada Elva, postkast 2, F. V. Maior. Vastuvõtmine sisemaa ja välismaa jaoks.

TALU

rendile anda Krüüdneri v., «Pirmaku» talu. Koha suurus 155 vkm. Kaubategemine kohapeal.

„VANEMUISES“

Reedel, 24. apr. kl. ½9 õ.

Soome laulude kontsert

Juhataja **E. Tubin.**

KAVAS:

Sibelius, Merikanto, Kuula, Palmgren, Törnudd, Haapalainen, Hannikainen

Kaastegevad:

K. Ots (tenor), **O. Roots** (klaver) ja 80 liikmeline **meeskoor.**

Pääsetähed: 50—150 senti saada seltsiliikmetelt ja kontserdi päeval alates kl. 5 «Vanemuise» kassast

---

Müümised

Soodsatel tingimustel müüa tarvitatud

sõiduauto.

Ligem. teateid saab «Postimehe» raamatukaupl. suusõnal. ehk kirjalikult.

Poodi kaup

müüa ühes kaalude ja klaaskappide ja äritunnistustega elu muutmise pärast. Sealsamas on ka müüa häid söögikartuleid ja hapu kurkisid. Küsida Tartus, Tähe tän. 145.

Kalavõrke

svovitavad

Venn. Brock

Tartus, Suurturg 11.

Odavasti müüa vähepruugitud

kudumisemasinad

Küsida Tartus, Tähe tän. 73, Kuusk'i puduärist.

Hea talu,

Tartust Kambja teed 17 km., Nõo jaamast 8 km., korras hoonetega, hea metsaga, 68 vkm. põlluga, müüa. Ligemat Poe 9, telefon 13-24.

O. Kühle.

Müüa

ehitus-krunte

Puiestee ja Roosi tän. Sealsamas on müüa **õunapuid, marjapõõsaid ja ilupõõsaid.** End. DAUGULLI puukool. Ligemaid teateid saab Jakobi tän. 37, BAER.

Odavasti müüa poolpeetud ühehobuse

töömanter.

Järele küsida Jaama t. 101, hr. Mets'alt.

Kütiseltsidele ja asjaarmastajatele soovitan

faasani mune.

Võru tän. 132.

Haige

sõidutool

(vanker) müüa. Tartus, Filosofi tän. 10—2.

Auto

müüa odavasti headel tingimustel, 16 h. jõuline, veoks ehk omnibuseks. Teateid saab Suurturg, auto nr. B 166

Hobuse sõnnikut

müüa. Tartus, Riia tän. 91.

Elvas müüa suure aiaga

MAJA

Teateid saab Tartus, Jakobi tän. 56—4.

Müüa vähetarvitatud

grammofon

Tulla Jakobi 30—12.

Müüa üks täiesti korras

piljard,

üks uus kummirehvidega

sharaban ja piffwanfer.

Näha võib saada iga päev Jaama tän. 99, härra Suits'u juurest.

Lugupeetud

daamid!

Palun külastage meie **kevad-uudiseid — kübaraid ja kleite.** Samuti töötame vanad kübarad, mantlid, kostüümid nagu uuteks ümber.

Austusega **A. Paurson.**
J. Herman.

Kauba 5 (vastu kaubahoovi).

Juhusliselt müüa täiesti veokorras

veoauto,

firma «Ford». V. Kurvits, Pikk tän. 1, telef. 26, Elvas.

Rutuliselt heade tingimustega müüa

talukoht,

krunt 75 vkm, põldu 40 vkm. Hind 5.500 kr. Puka raudteejaamast 2 klm. Kirjalikult Puka, postk. 43, telef. 21.

Häid, tugevaid vabajooksuga

jalgrattaid

soovitab odava hinnaga

H. Harkensee

Vana tän. 7—5.

Müüa:

Walzel: Handbuch der Literaturwissenschaft. Sakulin: Russisch eLiteratur. Kleiner: Polnische Literatur jne. — Näituse 1.

Tööpakkumised

Vajatakse kohe maale

aasta-seppa

ja

2 laualõikajat.

Kaupa tehakse Suurturg 15, A-s. Rotermann'i tehaste kontoris laupäeval, kell 9 homm.

Spipoiks,

kes jalgratta tööstuses on töötanud, leiab koha. Väike kautsjon soovitav. Pakkum. slt. «H. S.» all.

Vajatakse vanemat talu

sulast,

tunnistused vajalikud. Kaupa tehakse laup., 25. aprillil kell 11 päeval Uueturu tän., Stahlbergi kaupluses.

Keskealine naisterahv. leiab

lapsehoidja

koha ärasõiduks. Küsida Õnne nr. 41—2, kella 10—1 e. l.

Vasula Turbaühisus vajab vilunud

turbalõikajat

umbes 100 kubiku peale. Kaupa tehakse 26. aprillil, kell 1 p. l. Raadi Lombil.

Kübaraärisse vajatakse õpilast ja

müüjannat.

Soovitav, kes kübaraäris teeninud või vähe tööd tunneb. Tulla Riia tänavale nr. 22-a kübaraärisse.

Sepp-traktorijuhti

vajatakse 1. maiks. Lähemaid teateid saab Nurmberg, Lauri & Ko seemneärist Tartus, Suurturg nr. 17.

Miina Hermanni Lauluselts.

Pühap. 3. mail s. a. kl. 6 p. l. **Pauluse** kirikus

Cesar Francki oratoorium

«ÕNDSUS»

Kaastegevad: pr. **L. Tubin,** hrad: **R. Jõks, K. Wiitol** (Tallinnast) ja **K. Põlde,** M. Hermanni Lauluseltsi segakoor, Tartu Meeslaulu selts, keelpillide orkester, orelil **E. Kiris.** Juhatab **Ed. Tubin.**

Piletid 25 snt. — 1 kr. eelmüügil kooriliikmeil ja L. Roose kaupl. Jaani tänaval. Kontserdi päeval kiriku juures kella 4 alates.

Kestvad

(elektri)-lokid

Kõige uuemat süsteemi aparaadiga. Juukstele kahjuta. Juukste värv jääb muutmata. Hind **5—10 kr. pea pealt.** Vesilained, kulmude ja ripsmete värvimine, maniküür.

A. MURRO

juuksetööstus, **Rüütli 24**

Võõras silm ega põletav päike ei paista iialgi läbi Soome tselluloos-kartong automaat allalastavatest

aknakatetest

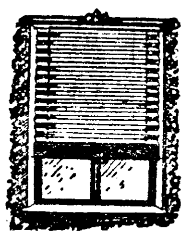

Odav, parem, solidsem, praktilisem abinõu akende katmiseks. Mitmes suuruses. **Vastupidavus üle 10 a. garanteeritud.**

Ladu:

„Postimehe“ raamatukaupluses

Tartus, Suurturg nr. 16.

Mitte ühtki senti

ei kaota, vaid võidab mitu krooni, kes tutvuneb minu jalanõude hindadega.

Saapakauplus „Taaraking“

Tartus, Raekoja tän. nr. 10.

Moodsates mustrites

Bembergsiidi

on kohale jõudnud.

H. BAUMANN.

Tartus, Kaubahoov 1.

Teenistust leiavad:

korralikkude tunnistuste ja soovitustega **sepp-masinist, aednik** (moona palgaga), keskealine **sulane-eestegija, sulane-traktorist, nafta-motorist, majateenijad, mees- ja naistaluteenijad** ning **karjalapsed.** Ülesanda tööbörsis Tartus, Kaluri tän. 12, kella 10—2. Karjalapsed kella 4—6 p. l.

TÖÖBÖRS.

Eriti nüüd

ei tohi üheski perekonnas puududa **„Perekonna arveraamat“.** Kokku seadnud Jaan Tõnisson.

Hind 1 kr. 25 s. ja 2 kr. pappköites.

«Postimehe» raamatukpl.

Tartus, Suurturg nr. 16, tel. 2-50.

Elegantseid ja moodsaid

KÜBARAID

mis vastavad hooaja maitsele, saab ainult

H. Hallap'i

ärist **Tartus, Aleksandri tän. nr. 8.**

Palun vaadata ja otsustada.

Vilunud

lottijat

vajatakse laupäeviti. Aleksandri tän. 11.

Laevas

võtab «POSTIMEHE» ja «MAAMEHE» tellimisi ja kuulutusi vastu hr. Jak. Kütt.

Tööotsimised

Kautsjonivõimeline I liigi

autojuht

vajab vastavat kohta. Tunneb ka äri ala. Kirjad slt. „A. G.“ all.

Vilunud

pesunaine

palub tööd. Töötan kodus ja lähen ka välja. Kastani 60—4.

Maalt sõitnud

noor neiu

soovib kohta tubaste tööde peale. Tunnistus olemas. — Teatada slt. Nr. 100 all.

Noor aus neiu soovib mingit

teenistust

Pesen pesu ja vastan kõigile maja töödele. Jaama 13, k. 2.

Vilunud

õmbleja

võtab tellimisi naister. ja laste üliriiete ja kleitide peale. Holmi tän. 1.

Maalt tulnud

noor neiu

soovib linna kohta. Teateid saab Tähe t. 64, saapatööst.

Võetakse naela viisi

pesu pesta

Sealsamas soovib vanem keetja kohta. Valdab 3 koh. keelt. Mäe tän. 17—1.

Vanem naisterahvas

soowib kohta.

Keedan iseseisvalt. Räägin 3 kohal. keelt. Soovikorral käin omast kodust. Lille tän. 10, krt. 2.

Õmbleja

palub tööd päeviti majadesse, on töötanud kauemat aega paremais majades. Kirj. slt. 24. ja 25. apr. «õiglane» all.

Korteripakkumised

Korter

2 tuba, eestuba, köögi tarvitamine, elekter, veevärk, keskküte, päiksepoolne, on ära anda Aleksandri tn. 70, krt. 4. Rääkida Tolstoi tän. 3, krt. 1, telefon 178, kella 8—10, 2—5.

Aedlinnas välja anda suurem

tuba

mööblita, vaiksele üürnikule. Küsida Lutsu tän. 4—1.

Päiksepoolne

möbl. tuba

elektri ja erasissekäiguga ära anda. Tähe t. 51—1.

---

2 möbl. tuba

klaveri tarvitamisega üürile anda. Võru tän. 30—2.

Ühetoaline

korter

välja üürida. Küsida Kroonuaia tän. 11—3.

Korter,

3 väheldast tuba, köök, elektrivalg., autokuuriga ehk ilma ära anda. Raekoja uul. 98, krt. 1.

Korter,

kahetoaline, köögiga ära anda. Kivi tän. 27.

Korter,

2 tuba, köök, eestuba, elekter üürile anda juurevilja aiaga ehk ilma. Väike Kaar 16.

2-toaga

möbl. korter

keeduvõimalusega, omaette, aastaüürnikule väljaüürida. Jakobi t. 30.

Korteriotsimised

Üksik meesterahvas vajab kohe ehk hiljem erasissekäig.

tuba,

mööbliga ehk ilma. Pakkum. slt. «Korralik tuba» all.

Otsitakse vähemat

korterit

aiamaaga ja kanapidamise võimalusega. Slt. «Aiamaa» all.

Ostmised

Ostan kuivi

kuuselaudu.

Hind teatada Elva, Blankeni maja, tuba nr. 6.

Ostetakse

tööhobust.

Tulla etterakendatult hobusega ja ühes hobuse passiga kl. 9—11 ja 4—5. Pepleri 4—1.

---

3. mail s. a. peetakse Ulila vallas, Rämmsi talus priitahtlik

oksjon

Müügile tuleb kõik elus ja eluta inventar. Rentnik.

Oksjon.

Laiuse vallas, Iravere külas, Hansu talus peetakse 25.—28. aprillini vabatahtlik oksjon. Müügile tuleb elus ja eluta inventar.

Juhuslikult üle anda ühes kaubaga

toiduainete ja piima pood

ühes leivatoa ja elukorteriga 1. maiks ehk enne. Teateid saab Tartus, Narva tän. 31, söögimajast.

„Postimehe“

ja

„Maamehe“

tellimisi ja kuulutusi võtavad vastu:

Kodijärwe Pruulil, Peeter Wiil.

Märjamaa Päärdul, M. Priimets.

Pala ag., Fr. Willemson.

Mägiste Waalul, Henn Sarw.

Vana - Kastre seltsimajas, Lavrentjev.

Kudina vallas, Lilo asund., Osv. Villman.

Pedjas, Arn. Anton.

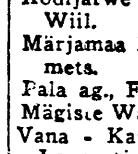

Tuntud

selgeltnägija

ja frenoloog

E. M. Kraft

Ainuke õige ettekuulutaja, kes saatuse ära ütleb. Läbisõidul peatub ainult lühikest aega Tartus, Puu tänav 17, kort. 2, hoovipeal majas.

Dr. A. Amon

Naha-, sugu- ja naistehaigused.

Kella 9—11 ja 5—7.

Tartus, Pepleri tän. 2 (vastu Maarja kirikut), tel. 13-30.

Dr. Hilda Puusepp

Sisehaigused, kosmeetika ja kosmeetilised massažid

Kõnet.: kella 8—9 ja 3—5.

Tartus, Raekoja 13.

Ämmaemand

E. Sviker-Tomson

Tartus, Vana tän. nr. 3.

Ämmaemand

W. Arwi.

Tartus, Tähe t. 69.

Ämmaemand-masseerija

E. ELLER

Tartus, Raekoja tän. 35

Krüüdneri vallas

„Sepa“ talu

rendile anda. Kaupa teeb hooldaja Krüüdneris, «Peebu» talus.

Elumuutmise pärast kohe edasi anda headel tingimustel

toiduainete kauplus

ühes korralike eluruumidega Tartus, Kastani tän. 143.

Asundustalu

rendile anda. Teateid saab Kudina Ormani poest.

Meeravalus

võtab

„Postimehe“ ja „Maamehe“

tellimisi ja kuulutusi vastu

hra A. Lill.

300—500 kr. kapitaliga

osanikku

vajatakse tööstuslisse ettevõttesse. Kaasatöötamine tarvilik. Teat. slt. «Tulutoov».

Linna lähidal väljarentida

suur miljapunned

ühes mitmesaja marjapõõsaga Teateid saab Vana tän. 17, II kord.

Härra E. Kisberg'i kaupluses

Kambjas

müüakse **„Postimehe“** ja **„Maamehe“** üksiknumbreid.

Kadunud

Kadus ametistkiviga

kaelaehe

17. apr. Saksa teatris ehk tee peal kuni Vabaduspuiesteeni. Palutakse ära tuua Vabaduse puiestee 9—1.

Oksjon.

28. aprillil 1931. a. kell 10 hom. müüakse Tartu 1. jsk. Kohtupristavi poolt avalikul enampakkumisel Rahukogu ruumes Veski tän. 32, Vesneri vallas asuvad talukohad «Vesneri nr. 45», kinn. nr. 244 ja «Põdrametsa nr. 43», kinn. nr. 245. Müük algab 9900 ja 100 kroonist. Andmed talude kohta saada kohtupristavilt ja hra. Robert Engelhardt'ilt Tartus, Veski tän. nr. 23.